

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA SLÁDKOVIČOVO

2019 – 2023

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA SLÁDKOVIČOVO 2019 – 2023	
Územné vymedzenie:	MESTO
Územný plán schválený:	ÁNO
Dátum schválenia KPSS:	
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	ÁNO

OBSAH

Obsah	3
Príhovor primátora.....	4
Úvod	5
Sociálne služby, komunita, komunitné plánovanie	7
Ciele, zásady a princípy komunitného plánovania	9
Subjekty komunitného plánovania	10
Zadávatelia sociálnych služieb	10
Poskytovatelia sociálnych služieb	11
Užívatelia sociálnych služieb	11
Verejnosť a ďalšie organizácie	12
Legislatívne normy a strategické dokumenty	12
Kompetencie mesta v oblasti poskytovania sociálnych služieb	14
Analytická časť	16
Analýza sociologických údajov	16
Obyvatelia, rodiny, deti a mládež	16
Seniori.....	24
Ťažko zdravotne postihnutí	26
Osoby ohrozené sociálnym vylúčením	28
Analýza súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb.....	30
Sociálne služby poskytované mestom	30
Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb.....	32
SWOT analýza.....	34
Vyhodnotenie plnenia predchádzajúceho KPSS	36
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	37
Strategická časť.....	44
Východiská pre spracovanie strategickej časti	44
Vízia a strategické zámery mesta	45
Financovanie strategických zámerov.....	47
Pracovná skupina	49
Aktualizácie komunitného plánu	49
Záver	50
Zdroje.....	51

PRÍHOVOR PRIMÁTORA

Vážení občania!

Prinášame Vám Komunitný plán sociálnych služieb mesta Sládkovičovo na roky 2019 – 2023, ktorý bol spracovaný v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Dokument slúži ako nástroj strategického plánovania pre mesto, ale má tiež informatívnu funkciu pre obyvateľov, poskytovateľov sociálnych služieb a investorov.

Našou snahou je zabezpečiť na území mesta Sládkovičovo širšiu škálu kvalitnejších, dostupnejších a adresnejších sociálnych služieb, pričom práve komunitný plán sociálnych služieb nám pomôže túto úlohu splniť efektívne.

Verím, že sa nám podarí úspešne zmobilizovať naše sily a zdroje a naplniť každý zo spoločne plánovaných zámerov. Všetkým účastníkom, ktorí sa podieľali na vypracovaní tohto dokumentu, úprimne ďakujem.

Ing. Anton Szabó
Primátor mesta Sládkovičovo

ÚVOD

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Sládkovičovo na roky 2019 – 2023 (ďalej aj ako „KPSS“ alebo „komunitný plán“) je strategický dokument, ktorý logicky nadväzuje na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Sládkovičovo na roky 2016 – 2022 (ďalej aj ako „program rozvoja“ alebo „PHSR“), pričom spomedzi troch oblastí – hospodárskej, sociálnej a environmentálnej, na ktoré sa PHSR zameriava, je komunitný plán orientovaný výhradne na sociálnu oblasť. Zatiaľ čo v PHSR je každá z oblastí špecifikovaná prostredníctvom základných informácií a súvislostí, komunitný plán rozpracováva detailnejšie existujúci stav a potreby týkajúce sa oblasti poskytovania sociálnych služieb. Vzhľadom na rozsah dokumentu PHSR, ktorý je limitovaný metodikou, nie je možné v tomto základnom strategickom dokumente obsiahnuť celú problematiku všetkých troch fokusovaných oblastí, preto je každá z nich ďalej rozpracovávaná v parciálnych dokumentoch, pričom pre sociálnu oblasť je jedným z takýchto dokumentov práve komunitný plán. Proces tvorby komunitného plánu ako aj jeho následné aktualizácie možno súhrnne označiť za komunitné plánovanie.

Komunitné plánovanie predstavuje jednu zo základných metód riadenia rozvojových procesov, vďaka ktorej je možné sociálne služby naplánovať tak, aby zodpovedali lokálnym špecifikám a potrebám konkrétnej skupiny občanov. Komunitné plánovanie možno chápať tiež ako otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov, resp. ako proces hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Výsledkom komunitného plánovania je **komunitný plán**, ktorý opisuje súčasnú situáciu v oblasti poskytovania sociálnych služieb na jednej strane a pomyselný, ideálny stav na druhej strane, pričom tento ideálny stav vznikol ako výsledok konfrontácie neobmedzených potrieb s obmedzenými možnosťami.

Povinnosť mesta mať vypracovaný komunitný plán vychádza zo **Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov**. Okrem toho dokument vychádza z viacerých legislatívnych noriem, strategických dokumentov a nariadení, ktorých zoznam uvádzame v časti venovanej východiskám KPSS a tiež v zozname zdrojov na konci dokumentu. Komunitný plán mesta Sládkovičovo na roky 2019 – 2023 bol vypracovaný za výraznej pomoci predstaviteľov a obyvateľov mesta ako aj odborníkov a organizácií pôsobiacich v meste. Vďaka spolupráci viacerých strán je komunitný plán verným odrazom skutočnosti umožňujúcim samospráve lepšiu orientáciu v potrebách obyvateľov, čo prispeje k ich rýchlejšiemu a efektívnejšiemu napĺňaniu.

Predkladaný komunitný plán pozostáva z troch hlavných častí. V rámci **teoretickej časti** je špecifikovaná podstata sociálnych služieb a komunitného plánovania, sú tu uvedené základné črty ako aj subjekty komunitného plánovania a tiež legislatívne normy a strategické dokumenty, z ktorých plán vychádza. V **analytickej časti** je uvedený rozbor súčasného stavu oblasti sociálnych služieb – sú tu definované silné a slabé stránky ako aj príležitosti a riziká, ktoré sú charakteristické pre súčasnú, východiskovú situáciu. V **strategickej časti** je definovaná vízia mesta a sú tu navrhnuté konkrétne opatrenia na jej dosiahnutie ako aj časový harmonogram a rozpočet potrebný na realizáciu navrhnutých opatrení. V prípade, že sa samospráva bude držať cieľov, postupov a termínov zvolených v komunitnom pláne, existuje vysoký predpoklad **rastu kvality, rozšírenia portfólia a zvýšenia adresnosti** sociálnych služieb v meste Sládkovičovo.

SOCIÁLNE SLUŽBY, KOMUNITA, KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE

Sociálne služby možno charakterizovať ako súhrn širokého spektra činností, prostredníctvom ktorých je poskytovaná pomoc ľuďom nachádzajúcim sa v nepriaznivej sociálnej situácii, ak si sami nedokážu zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov. Podstatou sociálnych služieb je zabezpečiť osobám určitý životný štandard, ale aj zmiernovať rozdiely v príjmoch či v sociálnom postavení.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov definuje **podľa druhu** sociálnej služby nasledujúce sociálne služby, ktoré je možné poskytovať a prijímať na území Slovenska:

- A. sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:
 - 1. terénna sociálna služba krízovej intervencie,
 - 2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú:
 - 2.1. nízkoprahové denné centrum,
 - 2.2. integračné centrum,
 - 2.3. komunitné centrum,
 - 2.4. nocľaháreň,
 - 2.5. útulok,
 - 2.6. domov na polceste,
 - 2.7. zariadenie núdzového bývania,
 - 3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu,
- B. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:
 - 1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
 - 2. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v Zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
 - 3. služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života,
 - 4. služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života v Zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
 - 5. služba včasnej intervencie,
- C. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú
 - 1. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ktorými sú:
 - 1.1. zariadenie podporovaného bývania,
 - 1.2. zariadenie pre seniorov,

- 1.3. zariadenie opatrovateľskej služby,
- 1.4. rehabilitačné stredisko,
- 1.5. domov sociálnych služieb,
- 1.6. špecializované zariadenie,
- 1.7. denný stacionár,
2. domáca opatrovateľská služba (ďalej len „opatrovateľská služba“),
3. prepravná služba,
4. sprievodcovská služba a predčitateľská služba,
5. tlmočnická služba,
6. sprostredkovanie tlmočnickej služby,
7. sprostredkovanie osobnej asistencie,
8. požičiavanie pomôcok,
- D. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú
 1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
 2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií,
- E. podporné služby, ktorými sú
 1. odľahčovacia služba,
 2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
 3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
 4. podpora samostatného bývania,
 5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
 6. poskytovanie sociálnej služby v pracovni,
 7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Vyššie uvedené sociálne služby možno účelne a vhodne spájať.

Z hľadiska formy poskytovania rozlišuje zákon o sociálnych službách sociálne služby ambulantné, terénne a pobytové. **Ambulantná** forma sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta sociálnej služby. **Terénna** forma sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí alebo v jej domácom prostredí, prípadne prostredníctvom terénnych programov. **Pobytová** forma sa poskytuje, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie. Pobytová sociálna služba sa poskytuje ako celoročná sociálna služba alebo týždenná sociálna služba.

Pre objasnenie podstaty komunitného plánovania sociálnych služieb je potrebné charakterizovať pojem **komunita**. Ide o skupinu osôb, pre ktorú je príznačný určitý znak alebo súbor znakov, pričom tieto sú vo všeobecnosti vnímané ako typické. Obec, mesto, mestská časť sa považujú za základnú občiansku komunitu. Osoby žijúce na území jednej obce, mesta, mestskej časti majú spoločné bydlisko, využívajú tú istú infraštruktúru a do istej miery majú aj príbuzné potreby. Samospráva v záujme

občanov vstupuje do kontaktu so štátom, a tak vzniká spleť vzťahov: samospráva – štát, samospráva – občan, štát – občan, pričom jasne definované vzťahy medzi týmito subjektmi môžu byť výrazne dynamizujúcim prvkom rozvoja celého systému sociálnej starostlivosti. Vo vzťahu štát – samospráva bola obciam, mestám a mestským častiam udelená povinnosť mať vypracovaný **komunitný plán** sociálnych služieb ako základný nástroj komunitného plánovania.

Komunitné plánovanie poskytuje odpoveď na otázku, aké sociálne služby a v akom rozsahu je potrebné vytvoriť na určitom území, ako by tieto služby mali byť rozmiestnené a aké personálne, materiálne a finančné zdroje sú na to k dispozícii. Uvažovanie nad týmito súvislosťami je významné z hľadiska uspokojovania súčasných, ale aj prognózovania budúcich sociálnych potrieb, zvyšovania kvality života obyvateľov či prognózovania tvorby pracovných miest. S ohľadom na dynamické, neustále sa meniace prostredie je náročné naplánovať niektoré procesy a s nimi súvisiace finančné náklady presne, avšak podstatou komunitného plánovania je ich aspoň odhadnúť, pretože inak by bolo konanie samosprávy v tejto oblasti nekoordinované a neefektívne. V kontraste s uvedeným je snaha o poskytovanie:

- ✓ väčšieho množstva sociálnych služieb,
- ✓ širšej škály sociálnych služieb,
- ✓ kvalitnejších sociálnych služieb,
- ✓ sociálnych služieb, ktoré budú bližšie k občanom,

a práve takto fungujúci systém zabezpečí komunitné plánovanie a konanie samosprávy v súlade s ním.

Ciele, zásady a princípy komunitného plánovania

Komunitné plánovanie má svoje opodstatnenie z viacerých dôvodov. Predovšetkým, umožňuje samospráve riadiť procesy v sociálnej oblasti efektívne. Tento benefit je však iba parciálny. Konečným **cieľom** komunitného plánovania je:

- ✓ posilňovať sociálnu súdržnosť obyvateľov,
- ✓ predchádzať sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- ✓ opäť začleniť do komunity tých, ktorí stoja na jej okraji a v niektorých prípadoch vyvolávajú strach a neistotu, či dokonca predstavujú hrozbu pre iných obyvateľov.

Aby komunitné plánovanie nebolo samoúčelné a bolo využiteľné v reálnom živote a prinášalo očakávané pozitívne efekty, mali by byť pri vypracovaní komunitného plánu dodržané tieto **zásady**:

- ✓ potreby a rozvojové priority v oblasti sociálnych služieb musia byť stanovené obyvateľmi, ktorí žijú v danej lokalite a ktorých sa plánovanie týka;
- ✓ všetky plánované a realizované procesy sú vzájomne previazané, korešpondujú, podporujú sa a vzájomne sa nevyklučujú;
- ✓ zvyšovanie kvality sociálnych služieb musí byť považované za dôležité a žiaduce a musí byť významnou súčasťou miestnej politiky;
- ✓ rozvoj oblasti sociálnych služieb je založený na presvedčení o jedinečnosti, hodnote a dôstojnosti každého užívateľa sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie je založené na nasledujúcich **princípoch**:

- ✓ **Partnerstvo** – komunitný plán má byť výsledkom spolupráce viacerých účastníkov – zadávateľov, poskytovateľov aj užívateľov sociálnych služieb, verejnosti aj ďalších subjektov. Každý účastník má zásluhu na výslednej podobe plánu, názory všetkých účastníkov majú rovnakú váhu, všetkým účastníkom má byť poskytnutý rovnaký priestor.
- ✓ **Informovanosť** – účastníci podieľajúci sa na vypracovaní komunitného plánu medzi sebou komunikujú a vzájomne sa informujú. Spolupráca má byť transparentná, zrozumiteľná, žiadny účastník nesmie byť komunikačne znevýhodnený. Len úzka spolupráca a kvalitná komunikácia môže viesť k vytvoreniu požadovanej ponuky sociálnych služieb.
- ✓ **Inovativnosť** – dynamické prostredie, nové situácie a obmedzené zdroje si vyžadujú hľadanie stále nových prístupov a riešení, ktoré budú môcť byť účinné a efektívne aj tam, kde zastarané riešenia už neplnia svoju funkciu.
- ✓ **Kompromis** – komunitný plán by nemal byť príliš ambiciózny, mal by vychádzať z reálnych potrieb, avšak s ohľadom na dostupné zdroje. Definovanie zoznamu atraktívnych, avšak nereálnych cieľov, nepovedie k rozvoju, ale ku stagnácii a frustrácii z neschopnosti zmeniť stav k lepšiemu. Naopak, správne definované ciele je možné dosiahnuť aj s obmedzenými zdrojmi.

Subjekty komunitného plánovania

Z princípu partnerstva vychádza potreba spolupráce viacerých subjektov. Základnými subjektmi komunitného plánovania sú zadávatelia, poskytovatelia a prijímatelia sociálnych služieb, okrem nich však do procesu komunitného plánovania vstupujú tiež verejnosť a ďalšie organizácie.

Zadávatelia sociálnych služieb

Zadávateľmi sociálnych služieb sú subjekty, ktorým zákon ukladá úlohu zabezpečiť sociálne služby na území, ktoré spravujú – v podmienkach Slovenska ide

o obce, mestá, mestské časti. Ich činnosť je dopĺňaná činnosťou príslušných samosprávnych krajov. Obec/mesto/mestská časť na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy rozhoduje o:

- ✓ potrebe zrealizovať komunitné plánovanie,
- ✓ subjekte, ktorý zabezpečí komunitné plánovanie (mesto, poverená organizácia),
- ✓ zastupovaní poslancov v procese komunitného plánovania,
- ✓ finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
- ✓ termíne predloženia komunitného plánu zastupiteľstvu na schválenie.

Zadávatel' služby od začiatku komunitného plánovania zverejňuje zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch plánovania.

Poskytovatelia sociálnych služieb

Poskytovateľom sociálnych služieb môže byť fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená obcou/mestom/mestskou časťou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetky tieto subjekty majú v procese komunitného plánovania rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu. Zapojením sa do komunitného plánovania získavajú poskytovatelia možnosť presadzovať vlastné názory, nadobúdať nové informácie, vytvárať partnerstvá, a tak sa podieľať na tvorbe a výslednej podobe systému. Za ideálnych podmienok by do komunitného plánovania mali byť zapojení poskytovatelia reprezentujúci každú z nasledujúcich kategórií sociálnych služieb:

- ✓ poradenské a podporné služby rodine a jednotlivcom,
- ✓ služby krízovej intervencie,
- ✓ služby dlhodobej sociálnej, príp. kombinovanej sociálnej a zdravotnej starostlivosti.

Taktiež je potrebné prizvať do procesu plánovania poskytovateľov, ktorí realizujú nové aktivity alebo overujú nové metódy, avšak v súčasnosti nie sú zaradení do zákonom definovaného systému sociálnych služieb. Spolupôsobením všetkých poskytovateľov má byť taký systém sociálnych služieb, ktorý udrží obyvateľov na určitom území, pričom ich potreby budú uspokojené.

Užívatelia sociálnych služieb

Užívateľom sociálnych služieb je každá osoba, ktorej sú sociálne služby poskytované. Práva klientov užívajúcich sociálne služby upravuje § 6 zákona

o sociálnych službách. Základnými skupinami, pre ktoré by sa mali sociálne služby plánovať, sú:

- ✓ seniori (osoby staršie ako 65 rokov),
- ✓ rodiny s deťmi a mládež
- ✓ občania so zdravotným postihnutím,
- ✓ občania odkázaní na osobitnú pomoc (osoby bez domova, závislí od návykových látok, osoby so sklonom k násiliu, osoby po výkone trestu, jednotlivci nevládajúci svoj život a pod.).

Zapojením týchto skupín do komunitného plánovania získa samospráva cenné informácie o ich potrebách, na základe čoho bude môcť vybudovať adekvátnu sieť sociálnych služieb uspokojujúcu aj špecifické sociálne potreby.

Verejnosť a ďalšie organizácie

Verejnosť má byť priebežne oboznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánovania, čo zabezpečí samospráva vhodne zvolenou informačnou stratégiou. Pri príprave komunitného plánu sú oslovené a vyzvané k spolupráci aj ďalšie organizácie, záujmové skupiny, občianske iniciatívy, etnické skupiny a iné subjekty, ktorých sa komunitné plánovanie týka. Pritom platí, že čím rôznorodejšie spektrum subjektov sa do komunitného plánovania zapojí, tým kvalitnejší je výstup z tohto procesu.

Legislatívne normy a strategické dokumenty

Základnú právnu normu v oblasti poskytovania sociálnych služieb predstavuje zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý stanovuje právny rámec poskytovania sociálnych služieb, financovania sociálnych služieb a dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb.

Tento zákon ďalej dopĺňajú:

- ✓ zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- ✓ zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- ✓ zákon č. 601/2003 o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- ✓ zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

- ✓ zákon č. 305/2005 Zb. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- ✓ zákon č. 600/2003 o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,
- ✓ ďalšie zákony.

Okrem legislatívnych noriem tvoria podklad pre spracovanie komunitného plánu aj viaceré **strategické a plánovacie dokumenty**:

Miestne dokumenty:

- ✓ Štatút mesta Sládkovičovo,
- ✓ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Sládkovičovo na roky 2016 – 2022.
- ✓ Komunitný plán mesta Sládkovičovo na roky 2010 – 2018

Regionálne dokumenty:

- ✓ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja na roky 2016 – 2020.

Národné dokumenty:

- ✓ Stratégia deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR,
- ✓ Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020,
- ✓ Národný program reforiem – SR 2015 (zriadenie zariadení starostlivosti o deti, zamestnávanie žien, zamestnanosť a sociálna inklúzia, zlepšenie kvality a dostupnosť sociálnych služieb diverzifikáciou financovania poskytovateľov sociálnych služieb a jednoznačnejším vymedzením kompetencií zodpovedných subjektov),
- ✓ Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020,
- ✓ Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách na roky 2014 – 2019,
- ✓ Národná stratégia na ochranu detí pred násilím,
- ✓ Národná stratégia zamestnanosti do roku 2020,
- ✓ Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2016 – 2020,
- ✓ Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020.

Dokumenty EÚ:

- ✓ Európa 2020,
- ✓ Amsterdamská zmluva – hlava IX, články 136 – 145. Amsterdamská zmluva posilňuje základné princípy ako sú ľudské práva a sociálne práva,
- ✓ Lisabonská zmluva – program radikálnej obnovy EÚ v ekonomickej a sociálnej oblasti,
- ✓ Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- ✓ Dohovor o právach dieťaťa,
- ✓ Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- ✓ Európska sociálna charta.

Aj keď sú viaceré uvádzané dokumenty vypracované na obdobie do roku 2020, v čase spracovania tohto komunitného plánu sú platné a predpokladá sa, že nadväzujúce dokumenty pre nasledujúce obdobie budú pokračovať v myšlienkach a cieľoch súčasných dokumentov.

Kompetencie mesta v oblasti poskytovania sociálnych služieb

Mesto v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečuje dostupnosť sociálnej služby pre fyzickú osobu, ktorá je odkázaná na sociálnu službu, a právo výberu sociálnej služby za podmienok ustanovených zákonom o sociálnych službách. Mesto v rozsahu svojej pôsobnosti fyzickej osobe, ktorá žiada o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby a na základe výberu poskytovateľa sociálnej služby touto fyzickou osobou:

- poskytne sociálnu službu, ak je zapísaná do registra poskytovateľov sociálnych služieb alebo
- zabezpečí poskytovanie sociálnej služby u poskytovateľa sociálnej služby zapísaného do registra.

Mesto v rozsahu svojej pôsobnosti poskytne alebo zabezpečí poskytovanie sociálnej služby fyzickej osobe bezodkladne, ak je jej život alebo zdravie vážne ohrozené, ak fyzická osoba nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, alebo ak fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby skončila pobyt v zariadení a nemá zabezpečené podmienky na bývanie v prirodzenom rodinnom prostredí.

Mesto zabezpečí poskytovanie sociálnej služby podľa zákona o sociálnych službách tak, že preukázateľným spôsobom požiada budúceho poskytovateľa sociálnej služby o poskytovanie tejto sociálnej služby. To sa nevzťahuje na mesto, ak zabezpečuje poskytovanie sociálnej služby prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadil alebo založil na tento účel.

V nadväznosti na novelu zákona o sociálnych službách, ktorého väčšina ustanovení nadobudla účinnosť 1. januára 2018, vydáva mesto poskytovateľom sociálnych služieb poskytovaných v nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a dennom stacionári na ich žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku z rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR s KPSS mesta. Ak je žiadateľom o poskytnutie finančného príspevku mesto, písomné vyjadrenie vydá mesto z vlastného podnetu.

Podľa § 110ah ods. 3 zákona o sociálnych službách sa považuje podmienka súladu žiadosti o poskytnutie predmetného finančného príspevku na rozpočtový rok 2019 s KPSS príslušného mesta za splnenú.

ANALYTICKÁ ČASŤ

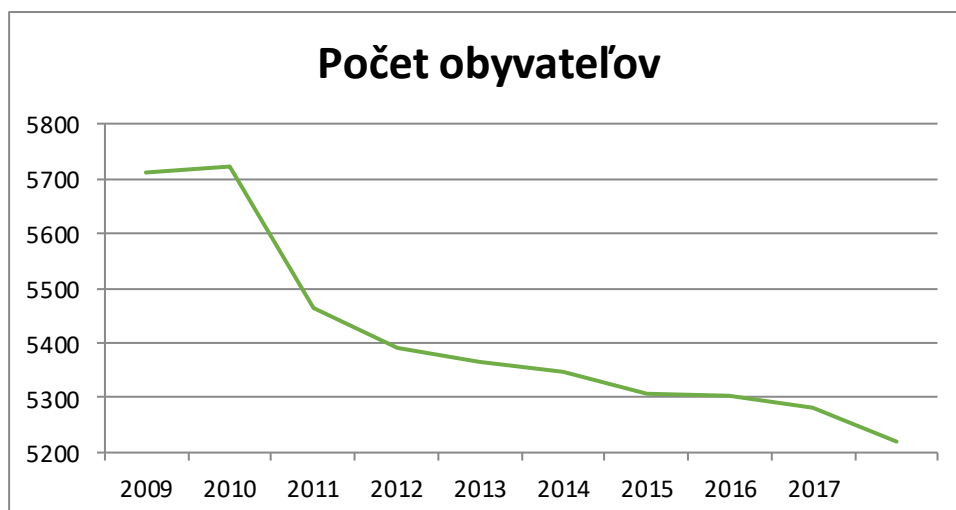
Analýza sociologických údajov

Významnou súčasťou analytickej časti komunitného plánu ako nástroja strategického riadenia oblasti sociálnych služieb je socio-demografická analýza, ktorá charakterizuje obyvateľstvo žijúce na určitom území na základe rôznorodých kritérií. Bližšie poznanie charakteristík obyvateľstva umožní samospráve lepšie spoznať prostredie, v ktorom sa komunitné plánovanie odohráva a od ktorého sa odvíja. V rámci tejto podkapitoly teda bližšie špecifikujeme základné cieľové skupiny sociálnych služieb, na čo v nasledujúcej podkapitole nadviažeme konkrétnymi sociálnymi službami, ktoré mesto svojim obyvateľom v súčasnosti poskytuje.

Obyvatelia, rodiny, deti a mládež

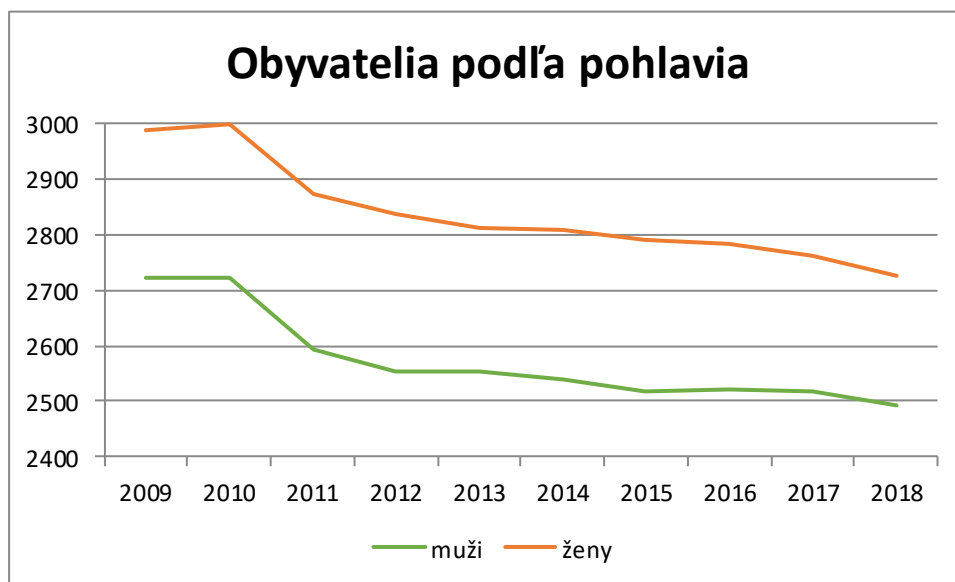
Mesto Sládkovičovo je súčasťou okresu Galanta, Trnavského samosprávneho kraja. Má **5 219 obyvateľov** (údaj ŠÚ SR k 31. 12. 2018) a jeho celková rozloha je **29,09 km²**. Na 1 km² tak pripadá okolo 179 obyvateľov. Nadmorská výška v strede obce je 121 m n. m.

Podľa posledného Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 sa na území mesta Sládkovičovo nachádza **1 273 domov** (z toho 1 135 obývaných) a **2 020 bytov** (z toho 1 866 obývaných). Počet obyvateľov mesta má podľa Štatistického úradu SR v posledných rokoch klesajúcu tendenciu, čoho dôkazom je nasledujúci graf. **Výrazný pokles v počte obyvateľov** je dôsledkom najmä mechanického úbytku, avšak mesto v posledných rokoch zaznamenáva aj prirodzený úbytok obyvateľstva.

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvateľov mesta Sládkovičovo v rokoch 2009 – 2018. Zdroj: ŠÚ SR.

Počas sledovaného obdobia môžeme v meste pozorovať **väčší podiel žien** ako mužov, pričom pomer pohlaví je v čase stabilný. V roku 2018 podiel žien na celkovom počte obyvateľov Sládkovičova dosiahol 52 %. Prevaha žien je bežným javom v podmienkach Slovenska, a to z dôvodu, že ženy sa v priemere dožívajú vyššieho veku.

Graf č. 2 Obyvateľstvo podľa pohlavia v meste Sládkovičovo, 2009 – 2018. Zdroj: ŠÚ SR.

Ďalšími významnými charakteristikami, ktoré by v procese plánovania komunitných sociálnych služieb nemali zostať nepovšimnuté, sú prirodzený pohyb, mechanický pohyb a celkový pohyb obyvateľstva mesta. Zatiaľ čo **prirodzený prírastok/úbytok** nás informuje o rozdieli medzi počtom živonarodených a počtom zomrelých na určitom území, **mechanický prírastok/úbytok** zachytáva rozdiel medzi počtom prisťahovaných osôb na určité územie a počtom vystáňovaných osôb z toho istého územia. **Celkový prírastok/úbytok** je následne súhrnom (súčtom) prirodzeného a mechanického prírastku/úbytku a zachytáva celkový pohyb obyvateľstva v rámci určitého územia. Na tomto mieste je dôležité poznamenať, že **sa sleduje trvalý pobyt osôb**, t. j. osoby s trvalým pobytom mimo mesta avšak bývajúce v meste do štatistik nevstupujú.

V snahe o **dosahovanie, resp. zvyšovanie prirodzeného prírastku** môže byť mestu nápomocná:

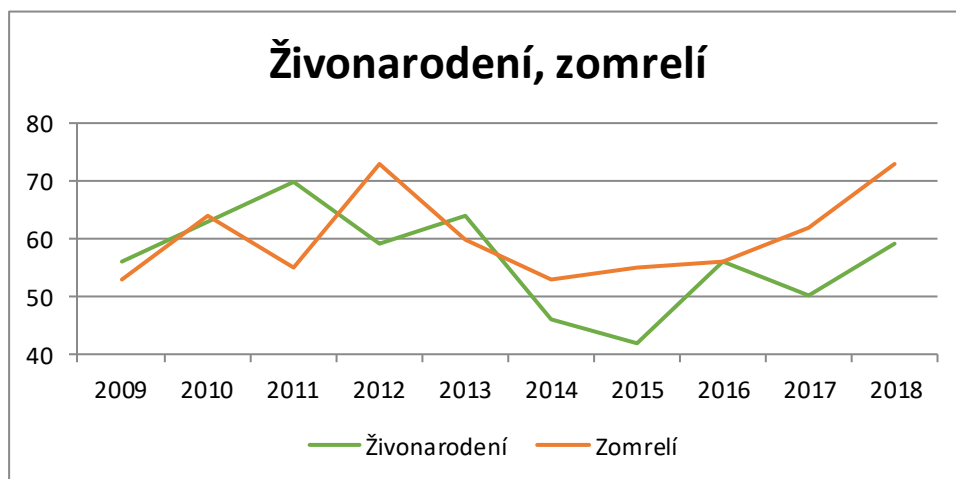
- ✓ **nepriama podpora miery pôrodnosti**, napr. prostredníctvom podpory bývania pre mladé rodiny, podpory a rozširovania voľnočasových aktivít pre deti a mládež, rozširovania kapacít zariadení pre deti v predškolskom veku a rozširovania kapacít školských zariadení a pod.,

- ✓ **pôsobenie na znižovanie miery úmrtnosti**, napr. informačnými kampaňami propagujúcimi zdravý životný štýl, podporou kvalitných sociálnych zariadení s vyškoleným personálom a podporou možností trávenia voľného času seniorov tak, aby viedli aktívny, spokojný a pestrý život.

Dosahovanie, resp. zvyšovanie mechanického prírastku už zahŕňa podstatne viac aktivít, a to nielen v sociálnej, ale aj hospodárskej a environmentálnej oblasti. Záujemcovia o bývanie v určitej lokalite zvažujú široké spektrum faktorov – od občianskej vybavenosti, cez kvalitu a dostupnosť technickej infraštruktúry či možnosti sociálneho využitia až po dostupnosť zelene na danom území.

Aj keď vzhľadom na vyššie uvedené sa môžu prirodzený a mechanický prírastok javiť ako dva separátne ukazovatele, v skutočnosti sa môžu, ale nemusia vzájomne ovplyvňovať. Napríklad, ak na určitom území existuje dobre rozvinutá infraštruktúra pre mladé rodiny s deťmi, existuje predpoklad, že mladí ľudia sa na toto územie budú sťahovať s cieľom založiť si rodinu, čo sa prejaví na mechanickom, ale aj prirodzenom prírastku. Podobne, ak na určitom území existuje dobre rozvinutá infraštruktúra pre seniorov, môže toto územie lákať seniorov z iných miest a obcí, aby sa prisťahovali, čo sa môže prejsť na miere úmrtnosti.

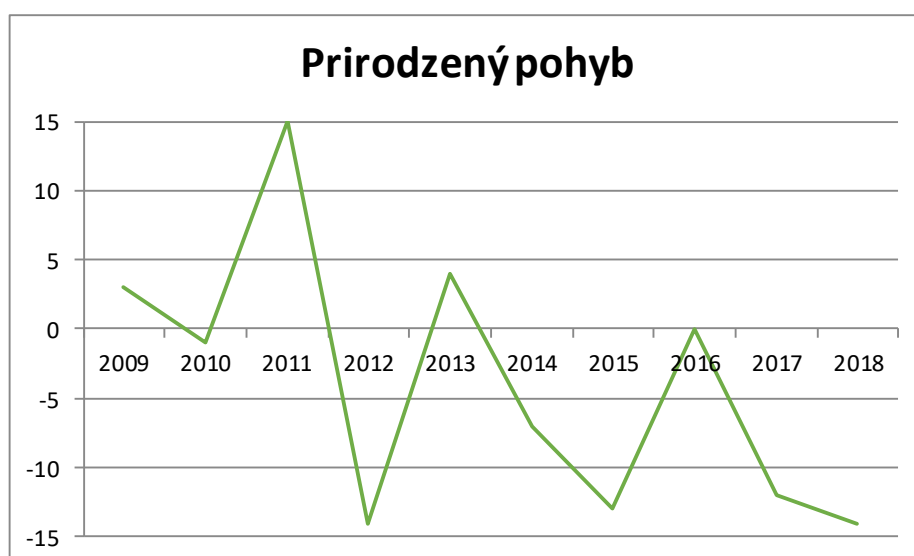
V roku 2018 sa v meste Sládkovičovo živo narodilo 59 osôb, čo je zhruba toľko ako na začiatku obdobia v roku 2009 (56 osôb). **Počet živonarodených** mal v sledovanom období rastúcu aj klesajúcu tendenciu, najmenej detí sa v meste narodilo v roku 2015 (42 detí) najviac v roku 2011 (70 detí). **Počet zomrelých** od roku 2014 každoročne rastie. V roku 2018 zomrelo celkovo 73 obyvateľov Sládkovičova.

Graf č. 3 Vývoj počtu živonarodených a zomrelých v meste Sládkovičovo, 2009 – 2018. Zdroj: ŠÚ SR.

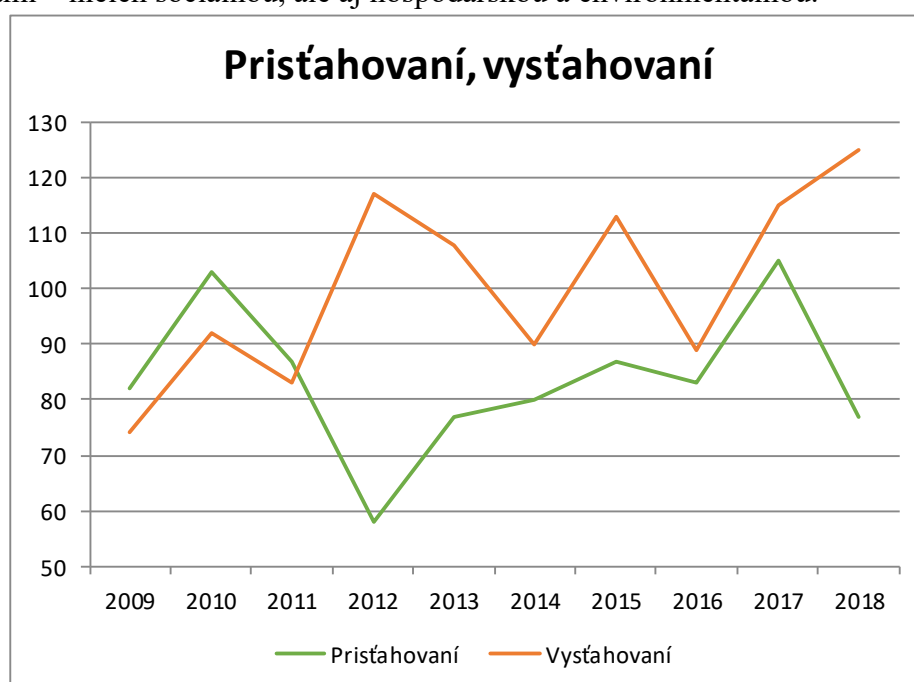
Sčítaním počtu živonarodených a počtu zomrelých osôb na určitom území získavame hodnoty prirodzeného prírastku, resp. úbytku obyvateľstva. V meste Sládkovičovo môžeme pozorovať **prirodzený úbytok** v 6 z 10 rokov sledovaného

obdobia, v jednom roku bolo saldo vyrovnané. Najväčší rozdiel medzi počtom živonarodených a zomrelých vznikol v roku 2011.

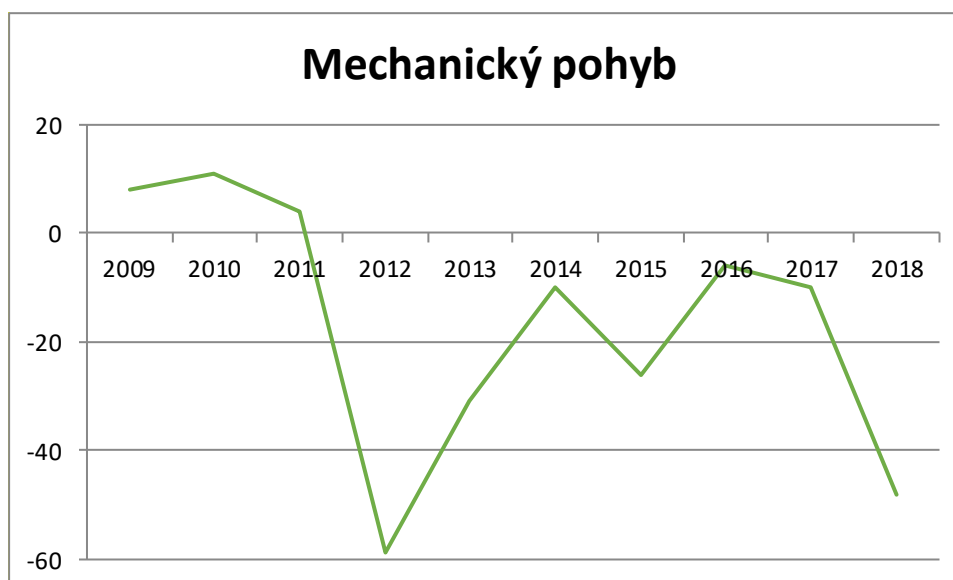
Graf č. 4 Prirodzený pohyb v meste Sládkovičovo v rokoch 2009 – 2018. Zdroj: ŠÚSR

Počet prisťahovaných osôb na územie mesta Sládkovičovo v posledných rokoch prevažne rástol, výnimkou bol rok 2016 a rok 2018. Tento pozitívny trend narúša skutočnosť, že aj **počet vystáňovaných osôb** z trvalého pobytu v posledných rokoch rastie a celkovo je počet vystáňovaných osôb už od roku 2012 každoročne vyšší ako počet prisťahovaných. Vzťah medzi počtom prisťahovaných a vystáňovaných osôb vypovedá o celkovej atraktivite prostredia naprieč všetkými oblasťami – nielen sociálnou, ale aj hospodárskou a environmentálnou.

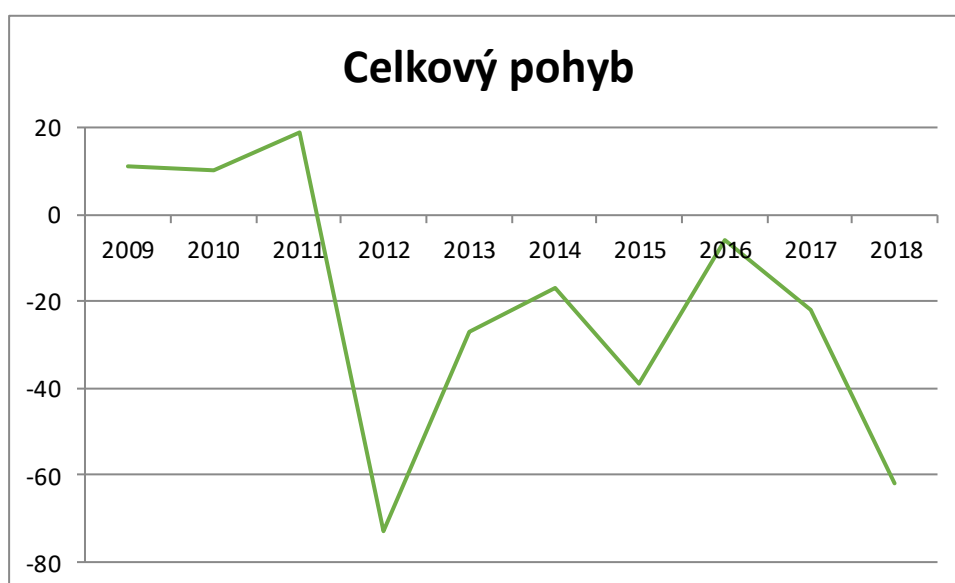
Graf č. 5 Vývoj počtu prisťahovaných a vystáňovaných v meste Sládkovičovo, 2009 – 2018. Zdroj: ŠÚ SR.

Sčítaním počtu osôb prisťahovaných na trvalý pobyt a počtu osôb vysťahovaných z trvalého pobytu získavame hodnoty **mechanického prírastku/úbytku**. Na základe vyššie uvedených informácií nemožno konštatovať iné, iba **niekoľko rokov pretrvávajúci mechanický úbytok** obyvateľov Sládkovičova. Najväčšie saldo mesto zaznamenalo v roku 2012, kedy počet odsťahovaných prevýšil počet prisťahovaných o 59 osôb. Druhým negatívne najvýraznejším rokom bol rok 2018, kedy počet odsťahovaných prevýšil počet prisťahovaných o 48 osôb.

Graf č. 6 Mechanický pohyb v meste Sládkovičovo v rokoch 2009 – 2018. Zdroj: ŠÚSR

Prirodzený prírastok/úbytok a mechanický prírastok/úbytok sa prejavujú v **celkovom salde obyvateľstva**. Mesto Sládkovičovo od roku 2011 zaznamenáva celkový úbytok obyvateľstva, ktorý je dôsledkom najmä mechanického úbytku. Obyvatelia mesta hľadajú miesto pre život v iných obciach/mestách na Slovensku, prípadne v zahraničí. Vzhľadom na vzdelanostnú štruktúru obce, ktorej sa v KPSS venujeme neskôr, je možné, že dochádza k odlivu najmä mladých ľudí s vyšším vzdelaním za lepšími pracovnými príležitosťami a podmienkami pre život, resp. založenie rodiny. Táto informácia je pre komunitné plánovanie dôležitá, keďže samospráva potrebuje prijať kroky k tomu, aby mladí ľudia v meste zotrvali a zakladali svoje rodiny tu, aby sa nielen zmiernil mechanický úbytok, ale aj zvýšil prirodzený prírastok. Ako z verejného dotazníkového prieskumu vyplynulo (venujeme sa mu v KPSS na inom mieste), o komunitné plánovanie prejavili záujem najmä osoby s deťmi, ktoré vyjadrili potrebu budovania infraštruktúry pre deti na území mesta.

Graf č. 7 Vývoj celkového pohybu obyvateľstva v meste Sládkovičovo, 2009 – 2018. Zdroj: ŠÚ SR.

Komunitné plánovanie sa na obyvateľov dotknutého územia nepozera iba cez čísla, ale sleduje aj kvalitatívnu stránku, t. j. napr. vekovú štruktúru obyvateľstva, sociálne zázemie osôb, vzdelanostnú úroveň a pod. Na tieto charakteristiky sa pozrieme v nasledujúcich textoch.

Z hľadiska **vzdelanostnej štruktúry** majú podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 najväčší podiel na celkovom počte obyvateľov mesta Sládkovičovo **osoby so základným vzdelaním** (19,66 % obyvateľov) a **osoby s úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou** (19 % obyvateľov). Podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je relatívne nízky, čo môže svedčiť o horšej dostupnosti vysokoškolského vzdelávania. Na margo početnej skupiny osôb bez vzdelania (15,57 % obyvateľov) je žiaduce dodať, že táto skupina pozostáva predovšetkým z detí, ktoré ešte nezačali navštevovať alebo ešte nemajú ukončené základné vzdelanie. Vzdelanostnú skladbu obyvateľstva mesta Sládkovičovo podrobnejšie zachytáva nasledujúca tabuľka.

Dosiahnuté vzdelanie	Počet	Podiel (%)
Bez vzdelania	853	15,57
Základné vzdelanie	1 077	19,66
Učňovské vzdelanie bez maturity	830	15,15
Stredné odborné vzdelanie bez maturity	567	10,35
Úplné stredné učňovské vzdelanie s maturitou	163	2,97
Úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou	1 041	19,00
Úplné stredné všeobecné vzdelanie s maturitou	296	5,40
Vyššie odborné vzdelanie	80	1,46
Vysokoškolské vzdelanie bakalárske	105	1,92

Vysokoškolské vzdelanie magisterské, inžinierske, doktorské	431	7,87
Vysokoškolské vzdelanie doktorandské	25	0,46
Nezistené	11	0,20

Tab. č. 1 Dosiahnuté vzdelanie obyvateľov mesta Sládkovičovo. Zdroj: SODB 2011.

Významnou charakteristikou z hľadiska plánovania sociálnych služieb je **ekonomická aktivita obyvateľstva**. Pre sociálny systém v podmienkach Slovenskej republiky je príznačný trend, kedy čoraz menší počet ekonomicky aktívnych osôb vytvára hodnoty pre čoraz väčší počet ekonomicky neaktívneho obyvateľstva. Takáto situácia má negatívny dopad na verejné financie a v konečnom dôsledku sa odzrkadľuje na kvalite života všetkých obyvateľov.

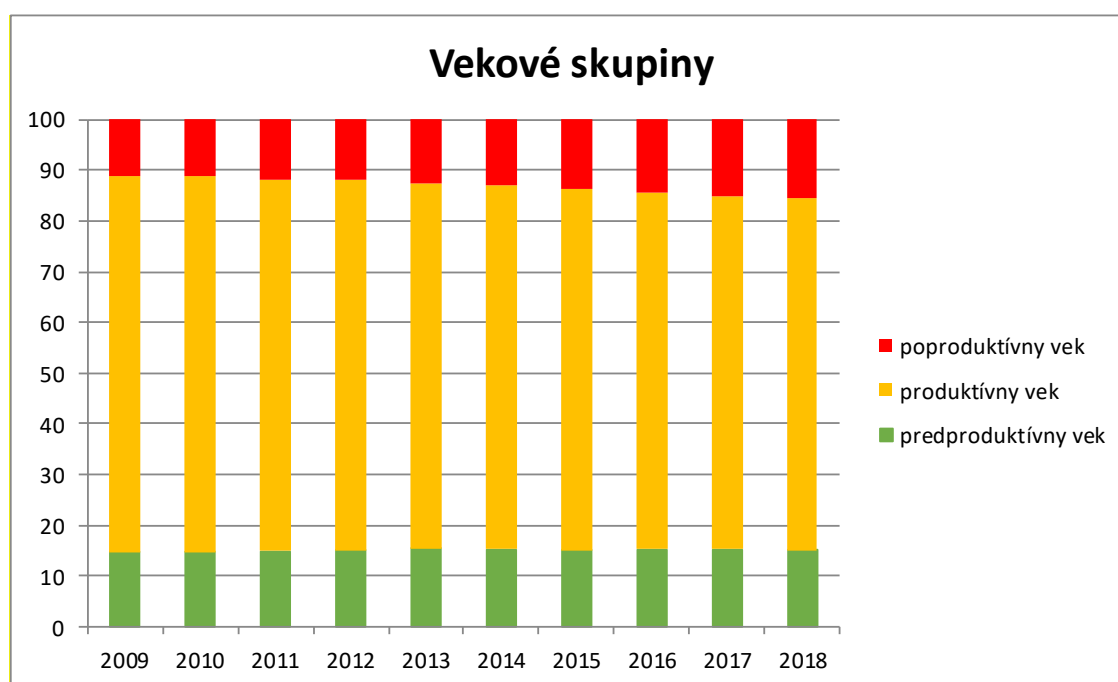
V meste Sládkovičovo malo v čase posledného Sčítania obyvateľov, domov a bytov v r. 2011 trvalý pobyt **2 966 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 54,13 % obyvateľstva mesta**. Ekonomicky neaktívnych bolo 43,86 % obyvateľov, pri zvyšných 2,01 % sa ekonomickú aktivitu zistiť nepodarilo. Z celkového počtu obyvateľov mesta je 43,57 % pracujúcich a 7,78 % nezamestnaných (v KPSS uvádzame aj novšie údaje o nezamestnanosti, vid' časť „Osoby ohrozené sociálnym vylúčením“). Deti do 16 rokov sa na obyvateľstve mesta podieľali 15,82 percentami, dôchodcovia 19,02 percentami. Pracujúci dôchodcovia tvorili 2,04 % obyvateľstva. Štruktúru obyvateľstva mesta podľa ekonomickej aktivity zachytáva nasledujúca tabuľka.

Ekonomická aktivita	Počet	Podiel (%)
Pracujúce obyvateľstvo (s výnimkou dôchodcov)	2 387	43,57
Pracujúci dôchodcovia	112	2,04
Nezamestnaní	426	7,78
Osoby na materskej dovolenke	41	0,75
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	2 966	54,13
Deti do 16 rokov	867	15,82
Dôchodcovia	1 042	19,02
Osoby na rodičovskej dovolenke	125	2,28
Osoby v domácnosti	42	0,77
Žiaci stredných škôl	207	3,78
Študenti vysokých škôl	112	2,04
Príjemcovia kapitálových príjmov	8	0,15
Ekonomicky neaktívne obyvateľstvo	2 403	43,86
Iná a nezistená ekonomická aktivita	110	2,01

Tab. č. 2 Ekonomická aktivita obyvateľstva mesta Sládkovičovo. Zdroj: SODB 2011.

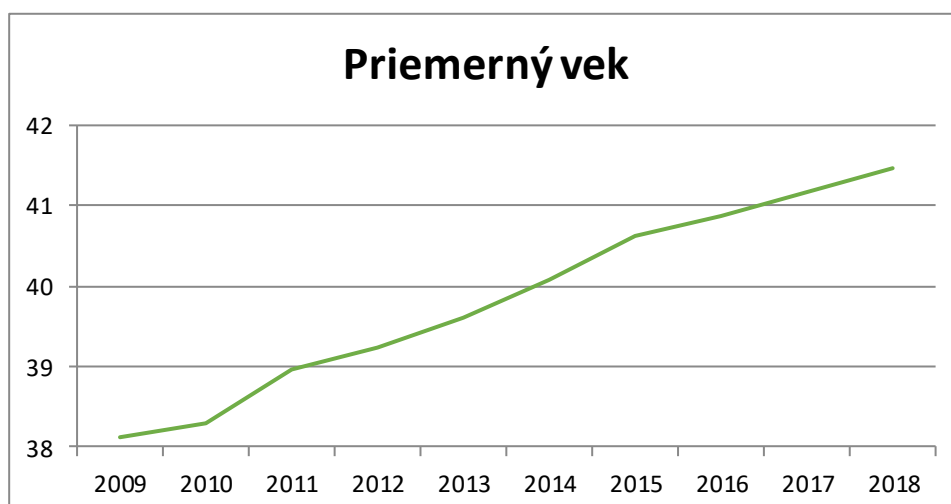
Ďalšou významnou charakteristikou z hľadiska komunitného plánovania sociálnych služieb je **produktivita obyvateľstva**. Napríklad neustále sa zväčšujúca skupina občanov v poproduktívnom veku indikuje potrebu rozširovania, resp. budovania zariadení pre seniorov, denných stacionárov, rozširovania kapacít opatrovateľskej služby a zariadenia opatrovateľskej služby, prepravnej služby, sociálnej služby stravovania sa v jedálni a pod. Naopak, zväčšujúca sa skupina detí vyvoláva potrebu budovania zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa (ďalej len „zariadenia starostlivosti o deti“) a pod.

V meste Sládkovičovo v uplynulých rokoch **postupne rastie podiel osôb v poproduktívnom veku**. Uvedené sa deje na úkor produktívnej zložky, ktorej podiel sa znižuje, podiel predproduktívnej zložky je v čase relatívne stabilný. Predproduktívna zložka obyvateľstva v roku 2018 predstavovala 15,14 % obyvateľstva, produktívna zložka 69,21 % a poproduktívna 15,65 %.

Graf č. 8 Vývoj podielu obyvateľov v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku v meste Sládkovičovo, 2009 – 2018. Zdroj: ŠÚ SR.

Na účely komunitného plánovania je zaujímavé tiež sledovanie **vývoja priemerného veku obyvateľstva** žijúceho na určitom území. Vo všeobecnosti je pre regióny Európskej únie charakteristické postupné starnutie obyvateľstva a aj v podmienkach Slovenska môžeme pozorovať samosprávy, kde priemerný vek za uplynulých 10 rokov vzrástol o niekoľko rokov. Mesto Sládkovičovo nie je v tomto smere výnimkou.

Graf č. 9 Vývoj priemerného veku obyvateľov mesta Sládkovičovo, 2009 – 2018. Zdroj: ŠÚ SR.

V roku 2009 bol priemerný vek obyvateľov mesta na úrovni 38,11 rokov, do roku 2018 vzrástol na 41,46 rokov, teda o vyše 3 roky. Môže za to predovšetkým zväčšovanie poproduktívnej zložky obyvateľstva a odchod mladších ročníkov z trvalého pobytu. Priemerný vek obyvateľov Sládkovičova je vyšší ako priemerný vek obyvateľov SR (40,82 rokov), avšak je nižší ako napr. priemerný vek obyvateľov Bratislavy (41,93 rokov).

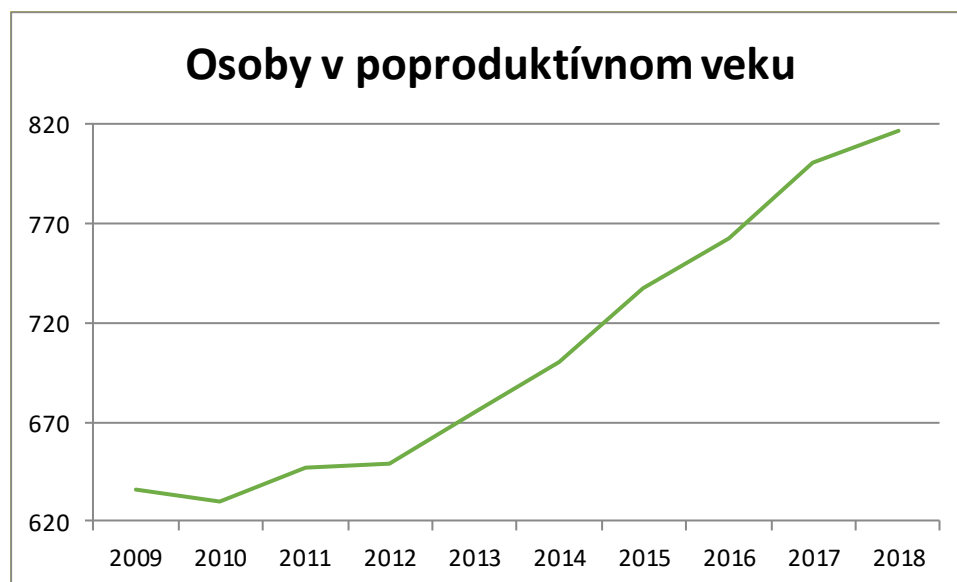
V roku 2018 bol uzatvorený rovnaký počet manželstiev ako pred 10 rokmi (16 manželstiev). Ročný počet **rozvodov** si taktiež drží stabilnú úroveň, za posledných 10 rokov to bolo cca 12 rozvodov ročne.

Seniori

V súčasnosti je pre viaceré európske regióny príznačné starnutie obyvateľstva. Tento vývojový trend predstavuje značnú záťaž pre sociálny systém, kedy stále menšia skupina produktívnych osôb pracuje na stále väčšiu skupinu osôb v poproduktívnom veku. Uvedená situácia je z dlhodobého hľadiska neudržateľná, a preto v súčasnosti už existujú strategické dokumenty a implementujú sa politiky zamerané na koordináciu, resp. zmierňovanie dopadov tohto nepriaznivého vývoja.

Podiel poproduktívneho obyvateľstva rastie aj v meste Sládkovičovo. Za posledných 10 rokov hovoríme o náraste o 4,51 p. b. Táto skutočnosť sa bezpochyby prejavuje a v budúcnosti sa ešte výraznejšie prejaví na zvýšených nárokoch na sociálne služby, a to ako z hľadiska ich druhu, tak aj formy a kapacít. Mesto Sládkovičovo – ako podrobnejšie uvádzame v časti venovanej poskytovateľom sociálnych služieb – má už dnes nedostatočné kapacity sociálnych služieb pre seniorov a ŤZP (medzi ktorých často patria seniori vo vyššom veku), pričom negatívny demografický vývoj tento nedostatok v nasledujúcich rokoch ešte viac prehĺbi. Je potrebné vytvoriť nielen

kapacity pre osoby v poproduktívnom veku, ale aj podporiť nárast predproduktívnej zložky napr. vytvorením kapacít pre deti do 3 rokov veku, po ktorých je v meste dopyt. Vývoj počtu obyvateľov v poproduktívnom veku zachytáva nasledujúci graf.

Graf č. 10 Vývoj počtu osôb v poproduktívnom veku v meste Sládkovičovo, 2009 – 2018. Zdroj: ŠÚ SR.

Ak vychádzame z údajov SODB z roku 2011, a síce, že v meste Sládkovičovo žije 2,04 % pracujúcich starobných dôchodcov, pri súčasnom počte obyvateľov (5 219 ku koncu roka 2018) **by počet pracujúcich starobných dôchodcov mal predstavovať 106 osôb**. Táto skutočnosť môže byť dôsledkom dobrovoľného rozhodnutia seniorov socializovať sa a žiť aktívny život aj po dosiahnutí dôchodkového veku, ale aj následkom nepriaznivej finančnej situácie, ktorá by seniorom hrozila v prípade, že by namiesto pracovného príjmu poberali len starobný dôchodok. V tejto súvislosti je však potrebné dodať, že podiel pracujúcich dôchodcov v meste Sládkovičovo nie je až tak výrazný (v niektorých samosprávach presahuje 20 %).

Existuje množstvo nástrojov, ktorými môže samospráva zvýšiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre seniorov a znížiť riziko sociálnej exklúzie tejto cieľovej skupiny. Nástroje môžu byť preventívne alebo nápravné. **Nástrojmi preventívneho charakteru** sú tie, ktorými sa samospráva snaží predchádzať vzniku problémov súvisiacich so socializáciou seniorov, akými sú napr. nedostatok kontaktu s inými ľuďmi, nedostatok príležitostí pre seberealizáciu, nedostatok relevantných informácií a pod. **Nápravné nástroje** prichádzajú na rad až vtedy, ak preventívne opatrenia absentovali, neboli vhodne zvolené alebo neboli dostatočne účinné. Medzi typické nápravné opatrenia patrí poskytovanie rôznych finančných príspevkov.

Medzi **štandardné sociálne služby poskytované samosprávami seniorom** možno zaradiť napr. opatrovateľskú službu, služby denných centier, denných

stacionárov a zariadení pre seniorov, prepravnú službu a sociálnu službu poskytovanú v jedálni. Ako nástroj socializácie seniorov a prevencie pred sociálnym vylúčením slúži často organizovanie rôznych kultúrnych, vzdelávacích či spoločenských podujatí práve pre túto cieľovú skupinu.

V aktuálnom plánovacom období plánuje mesto Sládkovičovo **zriadiť zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb**, ktoré pokryjú dopyt cieľovej skupiny po službách tohto typu.

Ťažko zdravotne postihnutí

Ťažko zdravotne postihnuté osoby – aj keď navonok vystupujú pod týmto všeobecným, súhrnným označením – sú veľmi členitá cieľová skupina komunitného plánovania, v rámci ktorej sa potreby jednotlivcov spravidla výrazne líšia. **Ťažko zdravotne postihnutými sú fyzické osoby, ktorých miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %.** Takýmito osobami môžu byť napríklad osoby s pohybovým či zmyslovým postihnutím, osoby s duševnými poruchami a poruchami správania sa, osoby s poruchami nervového systému, ale aj osoby s poruchami výživy a premeny látok (celiatici, diabetici) a pod. Z uvedeného je zrejmé, že potreby ŤZP osôb v rámci jednotlivých skupín postihnutia tak, ako ich definuje zákon č. 447/2008, nemusia byť a spravidla ani nie sú totožné, preto **pri plánovaní sociálnych služieb nemožno ťažko zdravotne postihnutých vnímať ako homogénnu skupinu.** V tejto súvislosti je potrebné dodať, že okrem samotného druhu postihnutia na potreby ŤZP vplývajú aj ďalšie faktory – sociálne zázemie, vek, vzdelanie a pod.

Aby mohlo byť plánovanie komunitných sociálnych služieb pre ŤZP osoby efektívne, **je žiaduce, aby samospráva disponovala štatistickými dátami o štruktúre postihnutia a ďalších sociálnych charakteristikách ŤZP občanov.** Na účely komunitného plánovania boli štatistiky získané z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Prehľad ťažko zdravotne postihnutých žijúcich v meste Sládkovičovo v členení podľa vekových kategórií a typu postihnutia zachytávajú nasledujúce tabuľky.

Veková skupina	Počet	Veková skupina	Počet
0 – 2 roky	0	50 – 59 rokov	66
3 – 4 roky	1	60 – 61 rokov	21
5 – 15 rokov	15	62 – 69 rokov	94
16 – 17 rokov	5	70 – 79 rokov	50
18 – 24 rokov	6	80 – 89 rokov	22
25 – 39 rokov	42	90 – 99 rokov	8
40 – 49 rokov	31	100 a viac rokov	0

Tab. č. 3 ŤZP podľa veku žijúci v meste Sládkovičovo k 30.6.2019. Zdroj: ÚPSVR

Skupina postihnutia podľa prílohy č. 3 zákona 447/2008 Z. z.	Počet
Skupina I: Infekčné a parazitárne choroby	0
Skupina II: Choroby krvi, krvotvorných orgánov a poruchy imunitných mechanizmov	1
Skupina III: Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	39
Skupina IV: Duševné poruchy a poruchy správania sa	46
Skupina V: Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy, periférnych nervov)	40
Skupina VI: Zrak	5
Skupina VII: Poškodenie ORL orgánov (sluchový, rovnovážny orgán, dýchacie a hltacie orgány) a ďalšie ORL postihnutia	10
Skupina VIII: Srdce a obehové ústrojenstvo	34
Skupina IX: Dýchacia sústava	6
Skupina X: Tráviace ústrojenstvo	25
Skupina XI: Ochorenie kože	3
Skupina XII: Pohybový a podporný aparát	59
Skupina XIII: Močové ústrojenstvo	6
Skupina XIV: Pohlavné orgány	11
Skupina XV: Hlava a tvár	1
Skupina XVI: Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0
Nezaradené	91
Spolu	361

Tab. č. 4 ŤZP podľa postihnutia žijúci v meste Sládkovičovo k 30.6.2019. Zdroj: ÚPSVR

Na území mesta Sládkovičovo má trvalý pobyt **361 ťažko zdravotne postihnutých občanov**. Najväčší počet ŤZP občanov sa nachádza vo vekovej kategórii **62 – 69 rokov** (94 osôb), **50 – 59 rokov** (66 osôb) a **70 – 79 rokov** (50 osôb). Pokiaľ ide o konkrétny druh ťažkého zdravotného postihnutia, najviac osôb trpí **postihnutím pohybového a podporného aparátu (59 osôb)**, duševnými poruchami a poruchami správania sa (46 osôb), postihnutím nervového systému (40 osôb), endokrinnými poruchami, poruchami výživy a premeny látok (39 osôb) a postihnutím srdca a obehového ústrojenstva (34 osôb). Pri pomerne veľkej skupine (91 ŤZP) osôb ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR skupinu postihnutia neviduje.

ŤZP osoby, ktoré môžu a majú záujem pracovať, sú zamestnávané v inštitúciách a podnikateľských subjektoch v Sládkovičove ako aj v okolitých samosprávach. V meste Sládkovičovo v súčasnosti **nie je zriadená chránená dielňa** (v nedávnej minulosti ju mesto vytvorilo a niekoľko rokov prevádzkovalo) a mesto ani neviduje záujem o jej vytvorenie. Zámerom obce v rámci aktuálneho plánovacieho obdobia je **vytvorenie sociálneho podniku**.

Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Sociálne vylúčenie predstavuje stav dlhodobej separácie jednotlivca od spoločnosti, ktorý môže nastať ako **dôsledok rôznych, niekedy náhlych skutočností, najčastejšie však v dôsledku straty zamestnania, nedostatočného vzdelania, ťažkého zdravotného postihnutia, staroby, závislosti od návykových látok, finančnej nestability, pôvodu, rasy, príslušnosti k etniku či vierovyznaniu.** Sociálne vylúčenie sa prejavuje nezáujmom jednotlivca, resp. skupiny ľudí s určitými znakmi o zvyšok spoločnosti alebo/a súčasne nezáujmom spoločnosti o tohto jednotlivca/túto skupinu. Sociálne vylúčené osoby predstavujú minoritu a ich sociálne problémy a potreby sú výrazne odlišné od problémov a potrieb majority, môžu mať dokonca až **existenčný charakter**. Osoby stojace „na okraji“ spoločnosti obvykle svoju situáciu nedokážu riešiť samostatne, ale sú odkázané na pomoc a spolupatričnosť iných ľudí. Tam, kde zlyhá rodina a blízki známi, nastupuje pomoc vyšších inšancií.

Samospráva disponuje relatívne širokou škálou nástrojov, ktorými môže predchádzať sociálnemu vylúčeniu alebo eliminovať jeho dôsledky. Aj v tomto prípade môžeme opatrenia rozčleniť na **preventívne a nápravné**. Preventívnymi opatreniami sú najmä **aktivity zamerané na osvetu obyvateľstva** (napr. v oblasti finančnej gramotnosti, škodlivosti návykových látok a pod.), **informovanie verejnosti** (napr. o voľných pracovných miestach, vzdelávacích kurzoch a pod.), **združovanie ľudí** (kultúrne a spoločenské podujatia), **podporu voľnočasových možností** (budovanie športovísk, zakladanie záujmových spolkov a pod.) a rôzne iné. Nápravné opatrenia zahŕňajú **poskytovanie rôznych finančných príspevkov, budovanie liečební pre ľudí závislých od návykových látok či budovanie nocľahární pre ľudí bez domova a pod.**

Faktorom sociálneho vylúčenia v podmienkach Slovenskej republiky je najčastejšie ťažké zdravotné postihnutie či staroba, ale aj dlhodobá nezamestnanosť a príslušnosť k rómskemu etniku, avšak práve mesto Sládkovičovo nepatrí medzi problematické regióny pokiaľ ide o mieru výskytu rómskych komunít. Ďalšími skupinami ohrozenými sociálnym vylúčením sú napr. osoby po výkone trestu, osoby bez domova a týrané osoby.

Pri pohľade na dáta Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR môžeme skonštatovať, že podiel nezamestnaných osôb v meste Sládkovičovo od roku 2015 klesá, zároveň klesá aj podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných. Najvyššiu dlhodobú nezamestnanosť malo mesto v r. 2014 (36,36 % z celkového počtu nezamestnaných). Ku koncu roka 2018 žilo v obci 61 nezamestnaných, z toho ženy tvorili viac ako polovicu.

Kategória nezamestnaných	Stav k 31. decembru daného roka						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nezamestnaní spolu	206	220	143	163	113	77	61
- z toho ženy	116	129	73	94	72	42	34
Nezamestnaní do 3 mesiacov	71	41	21	47	28	25	18
Nezamestnaní 4 – 6 mesiacov	50	57	31	36	34	19	22
Nezamestnaní 7 – 9 mesiacov	21	43	27	22	13	10	7
Nezamestnaní 10 – 12 mesiacov	23	22	12	15	6	6	5
Nezamestnaní 13 – 24 mesiacov	22	33	27	17	17	5	4
Nezamestnaní 25 – 48 mesiacov	14	18	19	20	8	6	3
Nezamestnaní nad 48 mesiacov	5	6	6	6	7	6	2

Tab. č. 5 Vývoj počtu nezamestnaných v meste Sládkovičovo. Zdroj: ÚPSVaR.

Kategória	Stav k 31. decembru daného roka						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet obyvateľov	5 392	5 365	5 348	5 309	5 303	5 281	5 219
Podiel nezamestnaných na celkovom počte obyvateľov (v %)	3,82	4,10	2,67	3,07	2,13	1,46	1,17
Podiel dlhodobozamestnaných na celkovom počte nezamestnaných (v %)	19,90	25,91	36,36	26,38	28,32	22,08	14,75

Tab. č. 6 Vývoj podielu nezamestnaných v meste Sládkovičovo. Zdroj: ÚPSVaR a ŠÚ SR.

Mesto v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich zo zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. rieši rodiny s deťmi, ktoré sa ocitli v krízovej situácii. Medzi krízové situácie patrí najmä strata bývania, zamestnania, finančnej sebestačnosti rodiny a úmrtie členov rodiny. Pozornosť je venovaná zanedbávaniu starostlivosti zo strany rodičov a sanácii rodín, ktorej cieľom je predchádzať, zmierniť alebo eliminovať príčiny ohrozenia dieťaťa a poskytnúť rodičom aj dieťaťu pomoc a podporu k zachovaniu rodiny ako celku. Dôraz je kladený na súdom nariadenú náhradnú rodinnú starostlivosť a zanedbávanie povinnej školskej dochádzky.

Na Cukrovarskej ulici sa nachádzajú **mestské sociálne byty** pre sociálne slabšie rodiny aj jednotlivcov.

Podľa odhadov pracovníkov mestského úradu sa v súčasnosti na území mesta nachádzajú 2 **osoby bez domova**. V rámci aktuálneho plánovacieho obdobia plánuje mesto vytvoriť **krízové centrum pre osoby bez domova** formou nízkoprahového zariadenia (nocľahárne), v ktorom by osobám z cieľovej skupiny bolo v zimných mesiacoch poskytnuté prístrešie na prenocovanie.

Viacere štatistické dáta týkajúce sa osôb ohrozených sociálnym vylúčením sa evidujú v špecializovaných inštitúciách (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo vnútra SR a pod.), preto možno považovať mieru ich dostupnosti a rýchlosť prístupu k nim z pohľadu mesta za nižšiu. Problematická je v tomto smere aj reprezentatívnosť dát, keďže nie každá osoba ohrozená sociálnym vylúčením je v štatistikách evidovaná (napr. nie každý alkoholik je liečený, nie každá týraná osoba domáce násilie nahlási a pod.). Je to teda aj absencia dát, ktorá do určitej miery znemožňuje poskytovanie správnych sociálnych služieb v adekvátnom rozsahu, v správnom čase a na správnom mieste, čo si samospráva uvedomuje, a preto má záujem pracovať na **zvýšení prísunu potrebných dát aj tohto charakteru**.

V rámci socio-demografickej analýzy sme sa zamerali na štruktúru obyvateľstva mesta Sládkovičovo podľa jednotlivých cieľových skupín, na ktoré sa sociálne služby a komunitné plánovanie zameriava, v nasledujúcej textovej časti si bližšie špecifikujeme reálne prostredie, od ktorého sa komunitné plánovanie odvíja.

Analýza súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb

Analýza súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb úzko nadväzuje na socio-demografickú analýzu a predstavuje neoddeliteľnú súčasť komunitného plánu, pretože iba na základe monitoringu súčasnej situácie je možné identifikovať silné a slabé stránky samosprávy v oblasti poskytovania sociálnych služieb a navrhnúť konkrétne možnosti ich budúceho rozvoja. V rámci nasledujúcej textovej časti preto popisujeme aktuálny stav sociálnej starostlivosti vo vzťahu k cieľovým skupinám, ktoré sme bližšie špecifikovali v predchádzajúcej kapitole.

Sociálne služby poskytované mestom

Mesto Sládkovičovo poskytuje **opatrovateľskú službu** terénnou formou v domácom prostredí klienta. V súčasnosti službu poskytuje 8 zamestnancov 9 klientom. V prípade potreby mesto počet opatrovateľov v rámci aktuálneho obdobia upraví tak, aby zodpovedal dopytu klientov.

Poskytovanie opatrovateľskej služby upravuje § 41 zákona o sociálnych službách a Všeobecné záväzné nariadenie mesta Sládkovičovo č. 68/2009 o poskytovaní opatrovateľskej služby a spôsobe určenia a výške úhrady.

Služba sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá:

- je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona a
- je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona.

Rozsah úkonov opatrovateľskej služby sa stanovuje na základe sociálnej posudkovej činnosti. Konanie o odkázanosti na opatrovateľskú službu sa začína na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. Žiadosť je potrebné doručiť mestskému úradu. Podmienkou poskytovania opatrovateľskej služby je právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby.

V súčasnosti sa v meste Sládkovičovo nenachádzajú žiadne **centrá integrovanej zdravotnej starostlivosti** (ďalej iba „CIZS“), avšak mesto sa bude usilovať integrovanú starostlivosť vytvoriť z prostriedkov Integrovaného regionálneho operačného programu.

Keďže všeobecná a špecializovaná ambulantná zdravotná starostlivosť vytvára podmienky pre včasné identifikovanie nepriaznivej sociálnej situácie (zhoršený zdravotný stav je často jedným z rizík a dôvodov pre vznik nepriaznivej sociálnej situácie alebo nepriaznivá sociálna situácia predstavuje dôvod zhoršenia zdravotného stavu), pre všetky CIZS bude poskytnutá možnosť vytvoriť v nich priestor pre poskytovanie sociálnych služieb ambulantnou formou, resp. v prípade potreby doplnkovo k ambulantnej forme i terénou formou, telefonickou formou alebo formou s použitím telekomunikačných technológií v zmysle zákona o sociálnych službách.

Vzhľadom na charakter CIZS je odporúčané integrovanie poskytovania služieb a vykonávania činností spojených predovšetkým s ťažkým zdravotným postihnutím, nepriaznivým zdravotným stavom a dôchodkovým vekom, a to najmä:

- odborná činnosť špecializované sociálne poradenstvo prednostne v oblastiach týkajúcich sa ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu a dôchodkového veku (poradňa sociálneho poradenstva – miestnosť pre poskytovanie sociálnych služieb vo forme individuálnych intervencií/kancelária – s potrebou zabezpečiť minimálne jedného sociálneho pracovníka poskytujúceho špecializované sociálne poradenstvo);

- sociálna služba denné centrum, kde sa bude vykonávať predovšetkým základné sociálne poradenstvo, záujmová činnosť, vzdelávacie a preventívne aktivity a pod. (miestnosť pre poskytovanie sociálnych služieb vo forme skupinových aktivít/spoločenská miestnosť – s potrebou zabezpečiť minimálne jednu osobu pre prevádzku centra).

V rámci poradne sociálneho poradenstva a denného centra je okrem toho možné poskytovať ďalšie súvisiace sociálne služby a vykonávať súvisiace odborné a ďalšie činnosti. Ako príklady oprávnených činností uvádzame službu včasnej intervencie, sprostredkovanie tlmočenia, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok. Oprávnenými aktivitami sú aj odborné a ďalšie činnosti, ako napr. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, sociálna rehabilitácia, stimulácia komplexného vývoja dieťaťa so zdravotným postihnutím, preventívne aktivity, utváranie podmienok na vzdelávanie, utváranie podmienok na záujmovú činnosť.

Neverejný poskytovateľ sociálnych služieb

V meste pôsobí jeden neverejný poskytovateľ sociálnych služieb – občianske združenie PROVIDENTIA, ktoré poskytuje sociálne služby **v zariadení pre seniorov, v špecializovanom zariadení a v dennom stacionári**. Všetky 3 sociálne služby sú poskytované na adrese Seredská 308/5, Sládkovičovo.

Zariadenie pre seniorov – sociálna služba je poskytovaná pobytovou celoročnou formou na neurčitý čas. Má kapacitu 58 miest, v súčasnosti je plne obsadená. V zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálna služba:

- fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV podľa prílohy č. 3 zákona, alebo
- fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

V zariadení pre seniorov sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva a osobné vybavenie. Utvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí, zabezpečuje sa záujmová činnosť. Poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov upravuje § 35 zákona o sociálnych službách.

Špecializované zariadenie – sociálna služba je poskytovaná pobytovou celoročnou formou na neurčitý čas. Má kapacitu 15 miest, v súčasnosti je plne obsadená. V špecializovanom zariadení sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe,

ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 zákona a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa.

V špecializovanom zariadení sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva a osobné vybavenie. Zabezpečuje sa rozvoj pracovných zručností a záujmová činnosť. Utvárajú sa podmienky na vzdelávanie a úschovu cenných vecí. Poskytovanie sociálnej služby v špecializovanom zariadení upravuje § 39 zákona o sociálnych službách.

Denný stacionár – sociálna služba je poskytovaná ambulantnou formou. Kapacita stacionára je 10 miest, v súčasnosti stacionár navštevujú 2 klienti. V dennom stacionári sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa prílohy č. 3 zákona a je odkázaná na sociálnu službu v zariadení len na určitý čas počas dňa. V dennom stacionári sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia a stravovanie. Zabezpečuje sa rozvoj pracovných zručností a záujmová činnosť. Poskytovanie sociálnej služby v dennom stacionári upravuje § 40 zákona o sociálnych službách.

Občianske združenie PROVIDENTIA disponuje 46 zamestnancami, ktorí momentálne poskytujú sociálne služby 73 klientom. Združenie v súčasnosti eviduje 54 čakaťel'ov na sociálne služby poskytované v zariadení pre seniorov a v špecializovanom zariadení. Objekt, v ktorom sa poskytujú všetky 3 sociálne služby, má PROVIDENTIA vo vlastníctve. Je v pôvodnom, avšak veľmi dobrom technickom stave. Disponuje bezbariérovým vstupom aj vnútornými priestormi. V objekte je zabezpečené stravovanie. Pri poskytovaní sociálnych služieb občianske združenie spolupracuje so samosprávou, inými poskytovateľmi sociálnych služieb aj s dobrovoľníkmi.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame prehľad sociálnych služieb poskytovaných v meste Sládkovičovo podľa cieľovej skupiny, na ktorú sa zameriavajú.

Obyvatelia, rodiny, deti a mládež	Seniori	Ťažko zdravotne postihnutí	Osoby ohrozené sociálnym vylúčením
• -	- Opatrovateľská služba - Zariadenie pre	- Opatrovateľská služba - Zariadenie pre	Špecializované zariadenie

	seniorov • Denný stacionár	seniorov • Špecializované zariadenie	
--	-------------------------------	---	--

Tab. č. 7 Sociálne služby podľa cieľovej skupiny.

Ďalšia tabuľka sumarizuje sociálne služby podľa formy.

Pobytová forma	Terénna forma	Ambulantná forma
Celoročná		
• Zariadenie pre seniorov • Špecializované zariadenie	• Opatrovateľská služba	• Denný stacionár

Tab. č. 8 Sociálne služby poskytované podľa formy.

SWOT analýza

Na základe vyššie uvedeného popisu súčasnej situácie je možné zostaviť tzv. SWOT analýzu, ktorá sumarizuje **silné a slabé stránky** mesta v oblasti poskytovania sociálnych služieb a identifikuje tiež **príležitosti a ohrozenia** vplyvajúce na jeho rozvoj. Prehľad uvedených atribútov zachytáva nasledujúca tabuľka.

Silné stránky	Slabé stránky
• Záujem mesta o rozvoj oblasti sociálnych služieb • Prítomnosť neverejného poskytovateľa sociálnych služieb a jeho záujem zúčastniť sa na komunitnom plánovaní • Fungujúca opatrovateľská služba • Zariadenie pre seniorov prevádzkované neverejným poskytovateľom • Špecializované zariadenie • Denný stacionár • Záujem verejnosti o komunitné plánovanie • Prítomnosť priemyselných parkov – pracovné príležitosti • Prítomnosť zdravotného strediska – všeobecné aj odborné lekárstvo • Dostupnosť sociálnych bytov • Záujem mesta o problematiku ľudí bez domova	• Absencia sociálnych služieb pre rodiny s deťmi a mládež – predovšetkým absencia zariadenia starostlivosti pre deti do 3 rokov veku dieťaťa • Nedostatočná kapacita zariadenia pre seniorov • Absencia domova sociálnych služieb • Absencia nocľahárne pre ľudí bez domova • Nedostatočná kapacita špecializovaného zariadenia • Absencia oddychových zón v meste, nedostatok možností aktívneho oddychu, zanedbané ihriská – priestor pre vznik patologického správania sa a sociálneho vylúčenia • Nepriaznivá vzdelanostná štruktúra

Príležitosti	Ohrozenia
• Kompetencie samosprávy v oblasti poskytovania sociálnych služieb • Využívanie externých finančných prostriedkov (napr. dotácií) • Zlepšenie informovania verejnosti o dostupných sociálnych službách • Užšie previazanie sociálnych služieb s poskytovaním zdravotnej starostlivosti • Podpora zotrvania osôb v domácom prostredí • Zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb • Využívanie alternatívnych možností a partnerstva pre zabezpečenie nedostatkových služieb • Dobrovoľníctvo • Supervízia v sociálnych službách • Debarierizácia verejných budov a verejných priestranstiev • Prispôsobovanie kapacít opatrovateľskej služby podľa potreby • Vytvorenie mestského zariadenia pre seniorov • Zriadenie domova sociálnych služieb • Vytvorenie nocľahárne • Zriadenie zariadenia starostlivosti pre deti do 3 rokov veku dieťaťa • Podpora bytovej politiky – stabilizácia mladých ľudí v meste • Vzdelávanie sociálnych pracovníkov	• Nedostatok vlastných finančných prostriedkov pre realizáciu potrebných rozvojových zámerov • Absencia vhodných výziev na predkladanie projektov • Zamietnutie žiadostí o nenávratný finančný príspevok • Nedostatok odborných pracovníkov, nedostatočné finančné ohodnotenie sociálnych pracovníkov • Negatívny demografický vývoj • Právna nestabilita (časté zmeny v zákonoch, ktoré výrazne menia skutočnosti, bez potrebnej diskusie s poskytovateľmi sociálnych služieb) • Odliv osôb s vysokoškolským vzdelaním za príležitosťami do iných regiónov • Udržateľnosť financovania sociálnych služieb – presun kompetencií na samosprávy bez adekvátneho presunu finančných prostriedkov • Nedostatočná miera ohodnotenia a verejného uznania práce dobrovoľníkov

Tab. č. 9 SWOT analýza. Vlastné spracovanie

Vyhodnotenie plnenia predchádzajúceho KPSS

Komunitný plán mesta Sládkovičovo na roky 2010 – 2018 stanovil niekoľko strategických zámerov pre jednotlivé cieľové skupiny komunitného plánovania. Ich prehľad a informáciu o splnení/nespĺnení zámeru prinášame v nasledujúcej tabuľke.

Cieľová skupina	Zámer	Splnený (áno/nie)
Seniori	Zariadenie pre seniorov	Nie
	Zariadenie opatrovateľskej služby	Nie
	Denný stacionár	Nie
	Skvalitnenie opatrovateľskej služby	
	Kurzy IKT pre seniorov	
	Zlepšená informovanosť osamelých a izolovaných seniorov	
Ťažko zdravotne postihnutí	Skvalitnenie opatrovateľskej služby	
	Odborné poradenstvo pre rodiny s ZP dieťaťom	
	Bezbariérovosť komunikácií	
	Integrácia ZP detí do MŠ a ZŠ	
	Kurzy IKT pre ZP	
	Chránené dielne	
	Zlepšená informovanosť ZP	
Rodiny s deťmi v ohrození	Zariadenie dočasného bývania	Nie
	Materské centrá	
	Nájomné byty nižšieho štandardu	
	Kluby pre deti a mládež	
Ľudia v núdzi a neprispôsobivé osoby vrátane MRK	Nocľaháreň	Nie
	Komunitné centrá pre MRK s komplexnou ponukou sociálnych služieb	Nie
	Väčší rozsah terénnych služieb sociálneho poradenstva a prevencie	
	Komunitné aktivity	
	Komunitní pracovníci	
	Nájomné byty nižšieho štandardu	
	Zlepšená školská príprava rómskych detí	
	Voľnočasové aktivity pre deti a mládež	
	Prezentácia Rómov	

Tab. č. 10 Vyhodnotenie plnenia predchádzajúceho KPSS. KPSS 2010 – 2018, Mestský úrad Sládkovičovo.

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Mesto Sládkovičovo v priebehu mesiaca jún 2019 zrealizovalo verejný dotazníkový prieskum zameraný na **zistenie potrieb obyvateľstva** v oblasti sociálnych služieb **a spokojnosti obyvateľov** s existujúcimi sociálnymi službami. Prieskum bol anonymný a zapojiť sa do neho bolo možné prostredníctvom on-line formulára umiestneného na webovej stránke mesta alebo vyplnením vytlačeného formulára a jeho odovzdaním na mestskom úrade. Do prieskumu sa zapojilo **175 respondentov**. Výsledky prieskumu uvádzame v nasledujúcom texte.

1. Pohlavie:

- ✓ Muž 24 %
- ✓ Žena 76 %

O komunitné plánovanie mesta Sládkovičovo prejavili väčší záujem ženy ako muži – rovnako ako v prevažnej väčšine iných samospráv.

2. Vek:

- ✓ 15 – 19 1,7 %
- ✓ 20 – 29 9,7 %
- ✓ 30 – 39 34,3 %
- ✓ 40 – 49 18,3 %
- ✓ 50 – 64 18,9 %
- ✓ 65 a viac 17,1 %

Do prieskumu sa zapájali najmä osoby vo veku 30 – 39 rokov. Môže to byť z dôvodu, že rodičia týchto osôb sú vo veku, kedy môžu potrebovať, resp. už potrebujú sociálne služby. Zároveň osoby v tejto kategórii môžu byť rodičmi detí a mládeže – aj toto je jedna z cieľových skupín, na ktoré sa komunitné plánovanie zameriava. V neposlednom rade je tu tretí faktor – osoby vo veku 30 – 39 rokov majú prístup k informáciám a informačným technológiám a sú počítačovo zdatní, čo zvýšilo mieru ich zapojenia sa do prieskumu.

Medzi početnejšími skupinami, ktoré sa zapojili do prieskumu, boli ešte osoby vo veku 50 – 64 rokov a 40 – 49 rokov.

3. Najvyššie dosiahnuté vzdelanie:

- ✓ Základné 3,4 %
- ✓ Vyučený/á 9,1 %

- ✓ Vyučený/á s maturitou 12 %
- ✓ Stredné všeobecné 10,9 %
- ✓ Stredné odborné 24,6 %
- ✓ Nadstavbové štúdium 4,6 %
- ✓ Vysokoškolské I. stupňa 4,6 %
- ✓ Vysokoškolské II. stupňa 28,6 %
- ✓ Vysokoškolské III. stupňa 2,3 %

Pokiaľ ide o vzdelanostnú štruktúru respondentov, najviac z nich malo v čase konania sa prieskumu najvyššie ukončené vysokoškolské vzdelanie II. stupňa a stredné odborné vzdelanie. Početnú skupinu tvorili aj vyučení s maturitou a osoby s ukončeným stredným všeobecným vzdelaním.

4. Ekonomická aktivita (je možné označiť viacero možností):

- ✓ Zamestnaný/á v súkromnom sektore 40,6 %
- ✓ Zamestnaný/á vo verejnom sektore 20,6 %
- ✓ Podnikateľ/ka (SZČO) 10,9 %
- ✓ Invalidný dôchodca/kyňa 4%
- ✓ Starobný dôchodca/kyňa 20 %
- ✓ Študent/ka 3,4 %
- ✓ Na materskej dovolenke 2,9 %
- ✓ Na rodičovskej dovolenke 5,1 %
- ✓ Nezamestnaný/á 2,3 %
- ✓ Poberateľ/ka dávok v hmotnej núdzi 0 %
- ✓ Iné 0 %

Do prieskumu sa zapájali najmä osoby zamestnané v súkromnom sektore, osoby zamestnané vo verejnom sektore a starobní dôchodcovia. Pomerne veľkú skupinu tvorili podnikatelia.

5. Ako dlho bývate v Sládkovičove?

- ✓ Menej ako 1 rok 1,7 %
- ✓ 1 – 5 rokov 4,6 %
- ✓ 6 – 10 rokov 5,7 %
- ✓ 11 – 15 rokov 12,6 %
- ✓ 16 – 20 rokov 8 %
- ✓ 21 a viac rokov 67,4 %

Najviac respondentov bývalo v čase konania sa prieskumu v meste už viac ako 21 rokov, t. j. tieto osoby by mali svoje mesto relatívne dobre poznať, a to aj čo sa týka existujúcej sociálnej infraštruktúry. Odpovede na otázky nižšie svedčia skôr o opaku, čo môže byť dôsledkom skutočnosti, že väčšina respondentov sociálne služby nevyužíva, prípadne tu môže určitú úlohu zohrať aj nedostatočná informovanosť obyvateľov.

6. Aké je zloženie Vašej domácnosti?

- ✓ Jednotlivec 16,6 %
- ✓ Obaja rodičia s dieťaťom/deťmi 40 %
- ✓ Jednotlivec s dieťaťom/deťmi 3,4 %
- ✓ Manželia/partneri žijúci v domácnosti bez detí/resp. deti sú už osamostatnené 21,7 %
- ✓ Viacgeneračná domácnosť 17,7 %
- ✓ Iné 0,6 %

Najväčšiu skupinu respondentov tvorili osoby žijúce v rodine oboch rodičov s dieťaťom/deťmi. Táto skutočnosť sa pravdepodobne podpísala aj pod výsledky odpovedí na poslednú otázku v prieskume, kde najviac žiadaná bola sociálna služba pre deti do 3 rokov. Relatívne veľkú skupinu respondentov tvorili osoby z domácnosti manželov/partnerov bez detí, osoby z viacgeneračnej domácnosti a jednotlivci.

7. Máte prehľad o tom, aké sociálne služby sú v meste poskytované?

- ✓ Áno 30,3 %
- ✓ Čiastočne 45,1 %
- ✓ Nie 21,1 %
- ✓ Nezaujímam sa 3,4 %

Tri štvrtiny respondentov má úplný alebo čiastočný prehľad o sociálnych službách, ktoré sú v meste poskytované. Jedna pätina nevie, aké sociálne služby sú v meste poskytované. Zvyšní respondenti sa o túto problematiku nezaujímajú.

8. Ak by ste potrebovali získať informácie o sociálnych službách, na koho sa obrátite?

- ✓ Obrátim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom už stretol 21,7 %
- ✓ Skontaktujem sa priamo s inštitúciou, o ktorej viem, že tieto služby poskytuje 25,1 %

- ✓ Vyhľadám pomoc u priateľov alebo v rodine 12 %
- ✓ Získam si informácie z internetu 40 %
- ✓ Kontaktujem mestský úrad 45,1 %
- ✓ Iné 0 %

Mesto ďalej v prieskume monitorovalo, na aké informačné zdroje by sa obrátili obyvatelia v prípade, že by si potrebovali zistiť akékoľvek informácie o sociálnych službách. Bolo možné označiť viacero možností. Takmer polovica respondentov by kontaktovala mestský úrad. Presne 40 % respondentov by si informácie vyhľadalo na internete. Štvrtina respondentov by sa skontaktovala priamo s poskytovateľom sociálnej služby/zariadením poskytujúcim sociálnu službu. Pätina respondentov by sa obrátilo na človeka, ktorý sa už stretol s podobnou sociálnou situáciou.

9. Ako by ste riešili situáciu v prípade trvalého zdravotného postihnutia člena Vašej rodiny?

- ✓ Starostlivosť by som zabezpečil/a sám/sama 28,6 %
- ✓ Využil/a by som sociálne služby poskytované v domácom prostredí 37,1 %
- ✓ Využil/a by som služby poskytované v prostredí poskytovateľa sociálnej služby 29,7 %
- ✓ Iné 4,6 %

V prípade trvalého zdravotného postihnutia člena rodiny by najviac respondentov využilo sociálne služby poskytované v domácom prostredí. Viac ako 29 % respondentov by využilo služby poskytované v prostredí poskytovateľa sociálnej služby a podobne veľká skupina by starostlivosť zabezpečila samostatne.

10. Označte všetky služby, ktoré v súčasnej dobe využívate:

- ✓ nevyužívam žiadnu sociálnu službu 93,1 %
- ✓ zariadenie pre seniorov 2,9 %
- ✓ zariadenie opatrovateľskej služby 0 %
- ✓ rehabilitačné stredisko 0 %
- ✓ domov sociálnych služieb 0,6 %
- ✓ denné centrum 0,6 %
- ✓ denný stacionár 0,6 %
- ✓ domáca opatrovateľská služba 0 %
- ✓ prepravná služba 0 %
- ✓ stravovanie v jedálni 0,6 %

- ✓ služby krízovej intervencie (komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania, integračné centrum, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu, terénna soc. služba krízovej intervencie) 0 %
- ✓ služby na podporu rodiny s deťmi (napr. „detské jasle“) 1,7 %
- ✓ sprievodcovská služba a predčitateľská služba 0 %
- ✓ požičiavanie pomôcok 0 %
- ✓ služby s použitím telekomunikačných technológií 1,7 %
- ✓ odľahčovacia služba 0 %
- ✓ iné 0,6 %

Prevažná väčšina respondentov v súčasnosti nevyužíva žiadnu sociálnu službu. Do komunitného plánovania sa teda zapojili pravdepodobne preto, že by sa ich sociálne služby mohli potenciálne v dohľadnej dobe týkať, prípadne sa týkajú/mohli by sa týkať člena ich rodiny. Spomedzi respondentov, ktorí v súčasnosti nejakú sociálnu službu využívajú, najviac respondentov využíva starostlivosť v zariadení pre seniorov.

11. Aké sociálne služby plánujete využívať v najbližších 5 rokoch? Uved'te aj v súčasnosti využívané sociálne služby, ak ich plánujete využívať aj naďalej.

- ✓ neplánujem využívať žiadnu sociálnu službu 66,9 %
- ✓ zariadenie pre seniorov 5,7 %
- ✓ zariadenie opatrovateľskej služby 3,4 %
- ✓ rehabilitačné stredisko 6,9 %
- ✓ domov sociálnych služieb 2,3 %
- ✓ denné centrum 4 %
- ✓ denný stacionár 2,3 %
- ✓ domáca opatrovateľská služba 9,1 %
- ✓ prepravná služba 3,4 %
- ✓ stravovanie v jedálni 4 %
- ✓ služby krízovej intervencie (komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania, integračné centrum, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu, terénna soc. služba krízovej intervencie) 0,6 %
- ✓ služby na podporu rodiny s deťmi (napr. „detské jasle“) 13,1 %
- ✓ sprievodcovská služba a predčitateľská služba 0 %
- ✓ požičiavanie pomôcok 2,9 %
- ✓ služby s použitím telekomunikačných technológií 2,3 %
- ✓ odľahčovacia služba 0,6 %
- ✓ iné 1,8 %

Zatiaľ čo 93 % respondentov v súčasnosti nevyužíva žiadnu sociálnu službu, 66,9 % neplánuje využívať žiadnu sociálnu službu v najbližších 5 rokoch. Potvrdilo sa teda očakávanie z otázky č. 10, že pre viacerých respondentov bolo motiváciou zapojiť sa do prieskumu vedomie, že v dohľadnej dobe možno budú niektorú zo sociálnych služieb potrebovať. Najväčší dopyt mali respondenti po zariadení pre deti do 3 rokov veku dieťaťa (kedysi známe ako „detské jasle“), ktoré sa v súčasnosti v meste nenachádzajú, mesto ich zriadenie zatiaľ neplánuje, avšak uvítalo by túto iniciatívu zo strany súkromného subjektu, resp. subjektu tretieho sektora. Viditeľnejší dopyt bol ešte po domácej opatrovateľskej službe, rehabilitačnom stredisku a zariadení pre seniorov. Ďalej po dennom centre, službe stravovania sa v jedálni, prepravnej službe a zariadení opatrovateľskej služby. Z uvedených služieb sa v meste nachádza domáca opatrovateľská služba a zariadenie pre seniorov, ktoré môžu pocítiť nárast záujemcov v najbližších rokoch.

12. Ste spokojný/á s rozsahom (ponukou) sociálnych služieb poskytovaných v meste?

- ✓ Áno 13,7 %
- ✓ Nie 26,3 %
- ✓ Neviem posúdiť 60 %

Viac ako polovica respondentov nevedela posúdiť dostatočnosť ponuky sociálnych služieb poskytovaných v meste. Je to predovšetkým z dôvodu, že 93 % respondentov v súčasnosti sociálne služby nevyužíva, a teda sa, prirodzene, o ponuku sociálnych služieb až tak nezaujíma. Štvrtina respondentov s ponukou sociálnych služieb nie je spokojná. Môže to byť z dôvodu, že od rodinných príslušníkov/známych alebo iných obyvateľov počuli o absencii niektorej zo služieb, prípadne potrebovali pre seba/svojho blízkeho sociálnu službu, ktorá v meste nebola dostupná.

13. Ste spokojný/á s kvalitou sociálnych služieb poskytovaných v meste?

- ✓ Áno 16 %
- ✓ Nie 19,4 %
- ✓ Neviem posúdiť 64,6 %

V podobnom duchu boli aj odpovede na otázku, ktorá sa týkala spokojnosti s kvalitou sociálnych služieb. Pretože veľká časť respondentov sociálne služby nevyužíva, o kvalite sociálnych služieb si urobili mienku pravdepodobne na základe skúsenosti iných osôb.

14. Na rozvoj ktorých sociálnych služieb by sa mala samospráva v najbližších 5 rokoch zamerať?

- ✓ neviem 14,9 %
- ✓ zariadenie pre seniorov 22,3 %
- ✓ zariadenie opatrovateľskej služby 26,9 %
- ✓ rehabilitačné stredisko 24 %
- ✓ domov sociálnych služieb 9,1 %
- ✓ denné centrum 22,3 %
- ✓ denný stacionár 17,1 %
- ✓ domáca opatrovateľská služba 32 %
- ✓ prepravná služba 13,7 %
- ✓ stravovanie v jedálni 10,3 %
- ✓ služby krízovej intervencie (komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania, integračné centrum, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu, terénna soc. služba krízovej intervencie) 18,9 %
- ✓ služby na podporu rodiny s deťmi (napr. „detské jasle“) 44,6 %
- ✓ sprievodcovská služba a predčítateľská služba 0 %
- ✓ požičiavanie pomôcok 10,9 %
- ✓ služby s použitím telekomunikačných technológií 3,4 %
- ✓ odľahčovacia služba 1,1 %
- ✓ iné 0,6 %

Najväčšia skupina respondentov si myslí, že by sa mesto v najbližších rokoch malo zamerať na zriadenie sociálnej služby pre deti do 3 rokov veku dieťaťa („detské jasle“). Tretina respondentov sa vyjadrila, že by samospráva mala venovať pozornosť domácej opatrovateľskej službe. Štvrtina respondentov za prioritu považuje zriadenie zariadenia opatrovateľskej služby, rovnako štvrtina zriadenie rehabilitačného strediska. Päťina respondentov vníma ako potrebné vytvorenie denného centra a rovnako päťina si myslí, že je potrebné pozornosť venovať zariadeniu pre seniorov.

Vyššie zosumarizované výsledky dotazníkového prieskumu sa stali podkladom k spracovaniu strategickej časti KPSS, t. j. stali sa podkladom k formulácii strategických zámerov mesta na aktuálne plánovacie obdobie.

STRATEGICKÁ ČASŤ

Východiská pre spracovanie strategickej časti

Východiskom pre spracovanie tejto časti komunitného plánu sa stali rôzne strategické dokumenty, analytická časť komunitného plánu, realizovaný dotazníkový prieskum ako aj stretnutia pracovnej skupiny zriadenej mestským úradom za účelom zostavenia komunitného plánu na aktuálne plánovacie obdobie.

Zo **strategických dokumentov** boli smerodajné predovšetkým **Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020**. Cieľom **Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020** je pozitívne ovplyvniť rozvoj sociálnych služieb v Slovenskej republike cestou formulovania základných priorít rozvoja, predpokladov na ich dosiahnutie a merateľných ukazovateľov na posudzovanie ich splnenia. Špecifickým cieľom Národných priorít rozvoja sociálnych služieb je:

- ✓ zabezpečiť realizáciu práva občana na poskytovanie sociálnej služby so zohľadnením ľudsko-právneho a nediskriminačného prístupu a dôrazom na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti,
- ✓ zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity,
- ✓ zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby v segregovaných lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- ✓ zvýšiť dostupnosť komunitných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena, odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluhe,
- ✓ deinštitucionalizovať sociálne služby,
- ✓ presadiť princíp integrovanej dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti,
- ✓ zaviesť systém zabezpečenia a hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Predpokladá sa, že národné priority si následne nižšie územné jednotky (kraje, mestá, obce, mestské časti) rozpracujú vo svojich koncepcných a plánovacích dokumentoch.

Na základe dôslednej analýzy stavu poskytovaných sociálnych služieb a požiadaviek ich prijímateľov a pri zohľadnení aktuálnych strategických a koncepcných dokumentov na vyšších úrovniach si mesto Sládkovičovo stanovilo na najbližšie obdobie tieto **strategické ciele – priority rozvoja oblasti sociálnych služieb**:

1. Vybudovanie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb
2. Zriadenie krízového centra pre osoby bez domova

Vízia a strategické zámery mesta

Víziou mesta Sládkovičovo je realizáciou vyššie uvedených strategických zámerov skvalitniť a rozšíriť sociálne služby poskytované na území mesta v zmysle platnej legislatívy. Jednotlivé zámery bližšie rozpracovávame v nasledujúcej tabuľkovej časti.

Priorita č. 1: Vybudovanie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb

Druh sociálnej služby	Zariadenie pre seniorov v zmysle § 35 zákona o sociálnych službách. V zariadení pre seniorov sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie; utvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí, zabezpečuje sa záujmová činnosť. Domov sociálnych služieb v zmysle § 38 zákona o sociálnych službách. V domove sociálnych služieb sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie; zabezpečuje sa rozvoj pracovných zručností, záujmová činnosť, utvárajú podmienky na vzdelávanie a úschovu cenných vecí.
Cieľová skupina	Zariadenie pre seniorov: fyzická osoba, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV alebo fyzická osoba, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov. Domov sociálnych služieb: fyzická osoba do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V alebo nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III.
Poskytovateľ služby	Mesto Sládkovičovo
Forma služby	Sociálna služba v zariadení pre seniorov bude poskytovaná pobytovou celoročnou formou na neurčitý čas. Sociálna služba v domove sociálnych služieb bude

	poskytovaná týždennou pobytovou formou alebo ambulantnou formou.	
Aktuálny stav	V meste dochádza k zvyšovaniu priemerného veku obyvateľstva, zväčšovaniu poproduktívnej zložky obyvateľstva, t. j. k starnutiu obyvateľstva. Negatívny demografický vývoj si vyžaduje reagovať na nové potreby. V súčasnosti v meste pôsobí neverejný poskytovateľ sociálnej služby v zariadení pre seniorov s kapacitou 58 miest, avšak táto kapacita je už dnes plne obsadená. Domov sociálnych služieb sa v meste nenachádza.	
Kapacita zariadenia	Aktuálna kapacita: 0 Požadovaná kapacita ZPS: bude doplnené Požadovaná kapacita DSS: bude doplnené Potrebné navýšenie kapacít ZPS o: bude doplnené Potrebné navýšenie kapacít DSS o: bude doplnené	
Potreby cieľovej skupiny	Sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, pomoc pri odkázanosti na inú osobu, upratovanie, vzdelávanie, záujmová činnosť.	
Popis zámeru	Cieľom je zabezpečiť potrebnú sociálnu infraštruktúru pre obyvateľov mesta.	
Plánovaná aktivita	Termín realizácie	2021
	Finančné náklady	1 500 000 €
	Zdroje	Rozpočet mesta + nenávratný finančný príspevok

Priorita č. 2: Zriadenie krízového centra pre osoby bez domova

Druh sociálnej služby	Nocľaháreň v zmysle § 25 zákona o sociálnych službách. V nocľahárni sa poskytuje ubytovanie poskytnutím prístrešia na účel prenocovania, sociálne poradenstvo, nevyhnutné ošatenie a obuv, utvárajú sa podmienky na prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín a vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.
Cieľová skupina	Fyzická osoba, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať.
Poskytovateľ služby	Mesto Sládkovičovo
Forma služby	Ambulantná forma.
Aktuálny stav	Mesto v súčasnosti eviduje 2 osoby bez domova na svojom území. V minulosti sa mesto snažilo osobám bez domova poskytnúť materiálnu pomoc, avšak cieľová skupina o túto formu pomoci neprejavila záujem. Mesto chce vytvoriť aspoň nevyhnutné podmienky pre cieľovú skupinu a poskytnúť jej prístrešie počas zimných mesiacov.
Kapacita zariadenia	Aktuálna kapacita: 0 Požadovaná kapacita: 2 osoby

	Potrebné navýšenie kapacít o: 2 osoby	
Potreby cieľovej skupiny	Ubytovanie, sociálne poradenstvo, stravovanie, osobná hygiena.	
Popis zámeru	Zámerom mesta je vytvoriť krízové centrum, kde by osoby bez domova počas zimných mesiacov našli prístrešie a miesto na prenocovanie.	
Plánovaná aktivita	Termín realizácie	2020
	Finančné náklady	300 000 €
	Zdroje	Rozpočet mesta + nenávratný finančný príspevok

Tab. č. 11 Strategické zámery mesta Sládkovičovo na aktuálne plánovacie obdobie

Financovanie strategických zámerov

Nasledujúca tabuľka prehľadne znázorňuje, koľko finančných prostriedkov bude potrebné vynaložiť na vytýčené zámery v jednotlivých rokoch plánovacieho obdobia.

Finančný plán realizácie KPSS (v EUR)					
Rok 2019	rok 2020	rok 2021	rok 2022	rok 2023	SPOLU
-	300 000	1 500 000	-	-	1 800 000

Tab. č. 12 Finančný plán realizácie KPSS

Financovanie poskytovania sociálnych služieb upravuje § 71 zákona o sociálnych službách. Financovanie sociálnych služieb rozlišujeme systémové a nesystémové.

Systémové financovanie:

1. z rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnej služby,
2. z úhrad za sociálne služby od prijímateľa sociálnej služby na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby a z úhrad za iné činnosti uvedených v osobitnej zmluve s prijímateľom sociálnej služby,
3. z úhrady ekonomicky oprávnených nákladov spojených s poskytovaním sociálnej služby,
4. zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MPSVR SR,
5. z príspevku na vytvorenie pracovného miesta pre uchádzača zo stanovenej cieľovej skupiny (príspevok poskytuje ÚPSVaR),
6. z príspevku na vytvorenie sociálneho podniku (príspevok poskytuje ÚPSVaR),
7. z príspevku na zriadenie chráneného pracovného miesta (príspevok poskytuje ÚPSVaR),

8. z príspevku na absolventskú prax a dobrovoľnú absolventskú prax (príspevok poskytuje ÚPSVaR),
9. z príspevku príslušnej zdravotnej poisťovne pri poskytovaní ošetrovateľských výkonov v sociálnej službe.

Nesystémové financovanie:

1. z prostriedkov združenia obcí, združenia vyšších územných celkov a združenia osôb,
2. z prostriedkov prijatých na základe písomnej darovacej zmluvy,
3. z výsledku hospodárenia z vedľajšej činnosti, ktorú vykonávajú zariadenia,
4. z príjmu zo sociálneho podniku,
5. z iných zdrojov ako je napríklad nenávratný finančný príspevok na projekty z grantov EÚ a iných finančných schém,
6. z využitia služieb agentúry domácej ošetrovateľskej služby,
7. 2 % z daní.

Nasledujúca tabuľka zachytáva časový harmonogram realizácie jednotlivých priorít.

Priorita/rok	2019	2020	2021	2022	2023
Priorita č. 1: Vybudovanie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb					
Priorita č. 2: Zriadenie krízového centra pre osoby bez domova					

Tab. č. 13 Časový plán realizácie KPSS

Okrem snahy mesta o zrealizovanie vytýčených strategických zámerov bude mestský úrad počas aktuálneho plánovacieho obdobia 2019 – 2023:

- vyvíjať aktivity podporujúce zotrvanie občanov v domácom prostredí,
- pokračovať v súčasných aktivitách, poskytovaných sociálnych službách a príspevkoch,
- zabezpečovať dosahovanie štandardov kvality sociálnych služieb a zvyšovanie odbornosti zamestnancov,
- uskutočňovať opatrenia, ktorými sa adaptuje systém poskytovania sociálnych služieb mesta na prípadné novely zákona o sociálnych službách,
- aktualizovať všeobecne záväzné nariadenia mesta v zmysle platnej legislatívy,
- zohľadňovať navrhnuté strategické zámery pri schvaľovaní rozpočtu mesta.

Pracovná skupina

Strategické zámery sú výsledkom rokovaní pracovnej skupiny zriadenej na účely prípravy Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Sládkovičovo 2019 – 2023, ktorej členmi boli:

- **Ing. Anton Szabó**, primátor mesta Sládkovičovo
- **MVDr. Pavol Bartaloš**, poslanec MZ, Antonius Senior centrum, predseda združenia Providentia
- **Ing. Boris Brunner**, poslanec MZ, predseda Komisie sociálnej a bytovej pri MZ
- **Mgr. Andrea Brunnerová**, členka Komisie sociálnej a bytovej pri MZ, riaditeľka ÚPSVaR Galanta
- **Eva Sudová**, poslankyňa MZ
- **Ing. Mária Gubíniová**, vedúca odboru správy MsÚ Sládkovičovo
- **Mgr. Silvia Michaleková**, oddelenie sociálnych vecí MsÚ Sládkovičovo
- **Ing. Mgr. Ján Hámorník, MBA**, konateľ spoločnosti Gemini Group s. r. o. – spracovateľ komunitného plánu
- **Ing. Ivana Oravcová**, projektová manažérka spoločnosti Gemini Group s. r. o. – spracovateľ komunitného plánu.

Aktualizácie komunitného plánu

Komunitný plán bude mesto vyhodnocovať každý rok na mestskom zastupiteľstve vždy za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka. Komunitný plán bol spracovaný ako otvorený dokument, preto ak z vyhodnotenia plánu vyplynú nové závery (opatrenia, strategické zámery), budú do komunitného plánu zapracované a aktualizovaný komunitný plán bude opätovne verejne prerokovaný a schválený v mestskom zastupiteľstve. S verejnosťou budú zmeny v komunitnom pláne komunikované prostredníctvom webovej stránky mesta, informačných aktivít členov pracovnej skupiny a spolupracujúcich osôb/subjektov. Cieľom priebežného monitorovania a pravidelných aktualizácii dokumentu je snaha urobiť z komunitného plánu interaktívny dokument, ktorý bude reagovať na nové výzvy.

ZÁVER

Aj keď žijeme v turbulentnom, rýchlo sa meniacom prostredí, predstavuje komunitný plán významný oporný bod v procese plánovania sociálnych služieb, ktoré je nevyhnutné pre efektívnu organizáciu a zabezpečenie širokej škály činností umožňujúcich dosiahnuť lepšiu kvalitu, širšie portfólio a vyššiu adresnosť sociálnych služieb. Zostavenie komunitného plánu i komunitné plánovanie ako také úzko súvisí a nadväzuje na jeden zo základných strategických dokumentov – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Cieľom komunitného plánu nie je vymenovať rad opatrení, ktoré by samospráva chcela, avšak nemôže uskutočniť, ale stanoviť reálne zámery, ktoré má mesto možnosť zrealizovať počas aktuálneho plánovacieho obdobia. Komunitný plán je zostavovaný ako otvorený dokument, ktorý je možné a aj potrebné priebežne aktualizovať, vďaka čomu operatívne reaguje na nové výzvy a poskytuje k nim hneď aj odpovede, riešenia. Vzhľadom na uvedené je potrebné komunitné plánovanie nielen realizovať, ale jeho plnenie aj monitorovať, priebežne vyhodnocovať a korigovať.

Mesto Sládkovičovo si v nadväznosti na zistené potreby verejnosti a pri rešpektovaní platných strategických a koncepcných dokumentov, ako aj vzhľadom na svoje rozpočtové možnosti vytýčilo na obdobie rokov 2019 – 2023 spolu 2 strategické zámery. Zrealizovaním vytýčených zámerov bude naplnená vízia mesta na roky 2019 – 2023, čím sa kvalita, adresnosť a dostupnosť sociálnych služieb poskytovaných v meste výrazne zlepši.

Na zostavení Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Sládkovičovo na roky 2019 – 2023 sa podieľali zástupcovia mestského úradu, predovšetkým členovia Komisie sociálnej a bytovej, široká verejnosť ako aj na tento účel zriadená pracovná skupina. Dokument bol spracovaný v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ako aj v súlade s inými legislatívnymi normami a strategickými dokumentmi. Vzhľadom na uvedené predstavuje Komunitný plán sociálnych služieb mesta Sládkovičovo na roky 2019 – 2023 cenný nástroj na riadenie lokálnych procesov a dosahovanie pokroku v sociálnej oblasti.

ZDROJE

- Internetová stránka mesta Sládkovičovo www.sladkovicovo.sk.
- Komunitný plán mesta Sládkovičovo na roky 2010 – 2018.
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.
- Národná stratégia na ochranu detí pred násilím.
- Národná stratégia zamestnanosti do roku 2020.
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020.
- Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2016 – 2020.
- Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách na roky 2014 – 2019.
- Národný program aktívneho starnutia 2014 – 2020.
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020.
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020.
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja na roky 2016 – 2020.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Sládkovičovo na roky 2016 – 2022.
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011.
- Stratégia Európa 2020.
- Stratégia deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR.
- Štatistický úrad Slovenskej republiky.
- Štatút mesta Sládkovičovo.
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.
- VZN č. 68/2009 o poskytovaní opatrovateľskej služby a spôsobe určenia a výške úhrady.
- Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 601/2003 o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 305/2005 Zb. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 600/2003 o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.
- Woleková, H. – Mezianová M.: Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb, 2004.
- Filipová, M. – Woleková, H. – Petijová, M.: Komunitný plán sociálnych služieb, Metodická príručka, 2018.
- Fotografie: Ing. Anton Szabó.